БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 197

13 НОЯБРЬ ШАНБА 1954 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

ССР Иттифоқи Министрлар Советига, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига Украина ССР Министрлар Совети ва Украина Коммунистик партияси Марказий Комитетидан рапорт (1-нчи бет).

СССР Олий Совети Президиумида (1-нчи бет).

Бешинчи бешйилликни муддатидан илгари бажариш учун (1-нчи бет).

БЕШИНЧИ БЕШЙИЛЛИК ИЛҒОРЛАРИ **А. Убайдуллаев.** — Донгдор шахтёр (1-нчи бет).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ. **М. Ғозиев.** — Партия ташкилоти шаҳар ободончилиги учун курашда (2-нчи бет).

И. Акбаров. — бошланғич мактабларда музика тарбиясини яхши йўлга қўйайлик (2-нчи бет).

Ҳабиб Ну'мон. — Фасллар (2-нчи ва 3-нчи бетлар).

Даладаги барча ҳосилни тезда йиғиб-териб давлатга топширайлик, пахта тайёрлашни кузги шудгорлаш блан маҳкам боғлаб олиб борайлик! Қ. Ҳикматов, Р. Қосимова. — «Коммунизм» колхозида пахта тайёрлаш кечиктирилмоқда. **Б. Халилов.** — «Агарда...» (3-нчи бет).

ЧОРВА ҚИШЛОВИГА ПУХТА ТАЙЕРЛАНАЙЛИК (4-нчи бет).

БМТ Бош Ассамблеясининг тўққизинчи сессияси (4-нчи бет).

Пахта тайёрлашдаги қолоқликни тезликда тугатиб, кузги-қишки ишларни кучайтириб юборайлик

Барча совет кишилари каби областимиз меҳнаткашлари ҳам Улуғ Октябрьнинг 37 йиллигини зўр хурсандчилик, мамнуният блан байрам қилдилар. Ишчилар, колхозчилар ва совет интеллигентлари ижодий меҳнат соҳасида эришган муваффақиятларини шу куни яна бир марта намойиш қилиб кўрсатдилар.

Илғор пахтакорлар ва механизаторлар улуғ байрам шарафига бошланган социалистик мусобақани қизғин давом эттириб, давлатга кўпроқ пахта етказиб бериш юзасидан ўз зиммаларига олган мажбуриятни тўла ва ошириб бажардилар. Юзлаб бригада, звенолар, Ховос районидаги Хрушчев номли, Сирдар'ё районидаги «Ҳақиқат» колхози а'золари, «Малик» совхози коллективи 7 ноябрьни йиллик пахта тайёрлаш планини адо этиш блан кутиб олдилар.

Шу кунларда бу бригада ва звенолар ҳамда колхозларнинг а'золари, «Малик» совхозининг ишчилари давлатга пландан ошиқ пахта топшириш, шунингдек келгуси йил мўл ҳосили учун пухта замин тайёрлаб қўйиш мақсадида ҳормай-толмай меҳнат қилмоқдалар.

Совет Иттифоқи колхоз ва совхозларининг 1954 йил ҳосилидан ғалла тайёрлаш давлат планини бажарганликлари тўғрисида КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети аҳборотининг э'лон қилиниши областимиз пахтакорлари, механизаторларини янгидан-янги муваффақиятларга илҳомлантирмоқда. Мамлакатимизда ғалла тайёрлаш планининг бажарилганлиги қишлоқ хўжалик ходимларининг яна бир катта ютуғидир. Партия ва ҳукуматимиз совет халқлари моддий бойлигини янада ошириш соҳасида доим ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Совет кишилари бадавлат ва фаровон турмуш кечирмоқдалар. Партия ва ҳукуматимизнинг колхозчи деҳқонлар тўғрисида қилаётган оталарча ғамхўрликларига жавобан, қишлоқ хўжалик экинлари маҳсулотини тинмай ошириш, саноат учун энг қимматли хомаш'ё бўлган пахта ҳосилини тобора кўпроқ етказиб бериш ҳозирги кунлардаги энг муҳим ва жанговар вазифадир.

Ана шу муҳим вазифани бажариш йўлида барча тадбирларни амалга ошириш, бу соҳада ички ресурслардан тўла ва унумли фойдаланиш маҳаллий партия ва совет ташкилотлари ҳамда қишлоқ хўжалик ходимларининг шарафли бурчидир.

Лекин, шунга қарамай областимизда пахта тайёрлаш сур'ати ноябрьнинг дастлабки кунларидан бошлаб пасайиб кетди. Бу блан далаларда ҳосил тугаб қолаётир, деб бўлмайди. Агар колхоз ва совхозларда меҳнат яхши уюштирилса, қўлдаги техникадан унумли фойдаланиш учун курашилса, ишчи кучлари теримга тўла сафарбар этилса ва транспорт воситаларидан мақсадга мувофиқ фойдаланилса, пахта тайёрлаш сур'атини ошириш мумкин. Ана шу тадбирлар амалга оширилмаётган районларда пахта тайёрлаш сур'ати айниқса сусайтириб юборилди. Октябрьнинг сўнгги кунларида бир процент ва ундан ҳам ошириб пахта тайёрлаётган Сирдар'ё, Верхне-волинск, Оржоникидзе, Бўка районларида ва шунга ўхшаш бошқа бирқанча районларда пахта тайёрлаш чидаб бўлмас даражада пасайиб кетдики, бунга ҳечқандай сабаб кўрсатилиши мумкин эмас.

Пахта тайёрлаш сур'атининг пасайиб кетганлигини шу блан характерлаш керакки, юқорида қайд қилиб ўтилган район партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, МТС ларнинг директорлари, кўпгина колхозларнинг раислари ўз ишларини ҳарқандай об-ҳаво шароитида ҳам пахта тайёрлашни бўшаштирмасдан давом эттириш учун мослаштирмаганлар. Бу хилдаги район ва колхозларда дастлабки кунларда шу нарса аниқ бўлиб қолдики, терилган пахталарни ўз вақтида қуритиш учун сушилка хўжалиги тахт қилиб қўйилмаган. Бўка, Октябрь, Пискент районларида янги сушилкаларни қуриш ва эскиларини ремонт қилиш топшириғи жуда ёмон бажарилмоқда. Бу районларда бор сушилкалар ҳам талабга мувофиқ ишламаётганлиги устига янги сушилкалар қуриш графиги ҳозиргача бажарилмаган. Бўка районида шу пайтгача 11 та, Октябрь районида 6 та, Пискент районида эса 10 та сушилканинг қуриб битказилмаганлиги терилган пахталарни ўз вақтида қуритиб топширишни кечиктириб юбормоқда. Сушилкалар қурилишини тезлатишда кўпгина МТСлар ҳам қониқарсиз ишламоқдалар. Пискент районидаги 2-нчи МТС зонасидаги колхозларнинг сушилкаларини монтаж қилишга ҳозиргача киришмаган. Бундай фактни Ўртасарой, Ўртачирчиқ районларида ҳам учратиш мумкин. Донгдор «Полярная звезда» колхозидаги иккита газ сушилканинг шу вақтгача битказилмаганлиги ачинарли бир ҳолдир. Колхозда сушилка тайёр бўлмаганлиги сабабли пахталар тўпланиб қолиб, колхоз бирор кун ҳам графикдаги пахтани топширмаётир.

Маҳаллий партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, МТС ҳамда совхозларнинг директорлари ҳозирги аҳволдан амалий хулоса чиқаришлари, барча воситаларни тўла сафарбар этиб, пахта тайёрлаш сур'атини ошириш соҳасида кескин бурилиш ясашлари керак.

Ҳозирги кунларда ҳарбир ғанимат кундан самарали фойдаланиш, даладаги ҳосилни тезроқ йиғиб-териб олиш учун бор кучни сафарбар этиш керак. Ана шу вазифалар тўла бажарилса, ҳарқандай об-ҳаво шароитида ҳам пахта тайёрлашни бўшаштирмай, давлатга кун сайин кўпроқ пахта топшириш мумкин бўлади.

Йиғим-терим ишларини якунлашда ҳал қилувчи ой бўлган ноябрьда теримчиларнинг унумли ишлаши учун уларга қулай шароит яратиб бериш, колхозчиларга ҳақ тўлашни яхши уюштириш, далада иссиқ овқат қилиб бериш ва пахтакорлар ўртасида оммавий-тушунтириш ишларини шу куннинг талабига мувофиқ олиб бориш, олдимизга қўйилган вазифаларни шараф блан бажаришда ҳал қилучи аҳамиятга эгадир.

Пахта тайёрлашни бўшаштирмай, келгуси йил мўл ҳосили учун ҳам пухта замин тайёрлаб қўйиш зарур. Ҳосили батамом йиғиб-териб олинган майдонлардаги ғўзапояларни юлиш ва ерни кетма-кет шудгор қилиш учун курашмоқ керак. МТС ларнинг коллективлари ғўзапоя юладиган ва ер ҳайдаш тракторлари ремонтини тезроқ тамомлаш учун курашмоқлари ва тайёр тракторларни колхозларга ўз вақтида юбормоқлари лозим. Ғўзапоя юлишда ишлаётган ва шудгор қилаётган механизаторлар учун қулай иш шароити яратиб бериш, тракторларни ёнилғи блан, тракторчиларни иссиқ овқат ва иссиқ кийимлар блан тўла та'минлаш энг муҳим вазифалардандир.

Областимиз пахтакорлари бу йил она-Ватанимизга 500 минг тонна пахта етказиб беришдек шарафли вазифани ўз зиммаларига олганлар. Ана шу вазифани муваффақиятли адо этиш учун шу кунларда ҳарқачонгидан ҳам ғайрат кўрсатиб ишлаш ва далада қолган ҳосилни тез фурсатда йиғиштириб олиш—қишлоқ меҳнаткашларининг ватанпарварлик бурчларидир.

Шунга эришмоқ керакки, колхоз ва совхозлардаги барча сушилкалар кечаю-кундуз тўхтовсиз ишлаб турсин. Колхозчиларнинг ва совхоз ишчиларининг барчаси дала ишларига тўла сафарбар этилсин. Ер ҳайдайдиган ва ғўзапоя юладиган тракторларнинг бир ме'ёрда унумли ишлашига эришайлик.

Вазифа—пахта тайёрлашдаги қолоқликни тезда тугатишдан ва кузги-қишки ишларни кескин равишда кучайтириб юборишдан иборатдир.

ССР Иттифоқи Министрлар Советига

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетига

Украина ССР Министрлар Совети ва Украина КП Марказий Комитети билдирадиларки, республиканинг колхоз ва совхозлари КПСС МК сентябрь, февраль-март ва июнь Пленумларининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун курашиб, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети раҳбарлигида ғалла тайёрлаш юзасидан Украина ССР учун белгиланган планни муддатидан илгари бажардилар. МТСларнинг бажарган ишлари учун топширилган счётлар бўйича ва давлат йўли блан сотиб олиш тартибида ғалла топшириш давом этмоқда.

Республиканинг колхоз ва совхозлари бу йил картошка ва сабзавот экишда квадрат-уялаб ва квадрат қилиб экиш прогрессив усулларини кенг қўлланиб, экинларни машина блан ишлашни ва пухта парвариш қилишни та'минлаб, айниқса Украинанинг жанубий районларидаги қурғоқчилик сабабли юз берган жиддий қийинчиликларни енгиб, картошка ва сабзавотдан яхши ҳосил етиштирдилар, бу эса давлатга 1 миллион 250 минг тонна ёки 1953 йилнинг шу вақтидагига нисбатан 210 минг тонна кўп картошка топшириш имкониятини берди. Сабзавот топшириш ҳам ўтган йилдагига нисбатан кўпайди.

Бу йил давлатга крупа ва дуккакли экинлари ҳам 1953 йилнинг шу вақтидагига нисбатан 8 миллион пуд кўп, зиғир уруғи 37 минг центнер кўп, зиғир толаси 10 минг центнер кўп, конопля толаси 28 минг центнер кўп, тамаки ва махорка 9 минг центнер кўп топширилди ва сотилди. Қандлавлагини қазиб олиш тамом бўлди ва уни ташиш тугай деб қолди.

Ўтган йил ичида республиканинг колхозларида сигирлар сони 337 минг бош, ёки 19 процент кўпайди, ҳамма йирик қорамоллар подасида сигирларнинг солмоғи 26 процентдан 32 процентгача ўсди. Бу йил ўтган йилнинг шу вақтидагига нисбатан 88 минг тонна кўп сут, 131 минг тонна кўп гўшт ва 7 минг центнер кўп жун тайёрланди ва сотиб олинди.

Украина ССРнинг колхозчилари, МТС ва совхоз ходимлари партия ташкилотларининг раҳбарлигида 1955 йилда барча қишлоқ хўжалик экинларидан юқори ҳосил олишни та'минлаш соҳасида меҳнат қилмоқдалар. Кузги экинлар экиш плани ошириб бажарилди, пландан ташқари 503 минг гектар кузги дон экилди. Республиканинг колхоз ва совхозларида ерни экишга тайёрлаш ва кузги дон экиш агротехника жиҳатидан энг қулай муддатларда ҳамда юқори сифатли қилиб ўтказилди. Қирқма шахмат усулида ва қатор ораларини тор қилиб экиш кенг ҳажмда қўлланилди. Кузги шудгор плани бажарилди, кузги шудгор 1953 йилдагига қараганда 422 минг гектар ва қора шудгор 140 минг гектар кўп ҳайдалди. Колхоз далаларига ўтган йили шу даврдагига нисбатан 5,5 миллион тонна кўп маҳаллий ўғит чиқарилди. Украинанинг машина-трактор станциялари колхозларда механизациялаштирилган ҳамма ишларни шартли ҳайдов ҳисобида 1953 йилнинг шу давридагига нисбатан 5,1 миллион гектар кўп бажардилар.

Ҳозирги вақтда колхозчиларнинг, МТС ва совхоз ходимларининг, партия ва совет органларининг бутун куч-қуввати чорва моллари қишловини муваффақиятли ўтказишга, республика қишлоқ хўжалигининг ҳамма тормоқларини янада юксалтиришга қаратилмоқда.

УКРАИНА ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ — **УКРАИНА КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ**

Илғорларга кўчма Қизил байроқ берилди

Область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитети пахта териш ва тайёрлаш юзасидан районлар, машина-трактор станциялари, колхозлар, совхозлар ва қишлоқ советлари ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1954 йил 31 октябрьдан 10 ноябрьгача бўлган даврдаги якунини кўриб чиқиб **қарор қилдилар:**

1. Область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитетининг кўчма Қизил байроғи **Юқоричирчиқ районига** (район партия комитетининг секретари ўртоқ **Иброҳимов,** район ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Абдуллаев,** район комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Болқибеков**) берилди. Бу район ўнкунликда давлатга йиллик планнинг 7,52 процента миқдорида пахта топширган. Қизил байроқ Ховос районидан олиб берилади.

2. Область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитетининг кўчма Қизил байроғи **«Малик» совхозида** (совхоз директори ўртоқ **Иброҳимов,** бош агрономи ўртоқ **Ҳамидов,** бош инженери ўртоқ **Мальцев,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Шоумаров,** комсомол ташкилотининг секретари ўртоқ **Шмелькова,** ишчилар комитетининг раиси ўртоқ **Волина**) қолдирилди. Бу совхоз давлатга йиллик пахта топшириш планини 100,1 процент бажарган ва ўнкунликда йиллик планнинг 7,6 процента миқдорида пахта тайёрлаган.

3. Область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитетининг кўчма Қизил байроғи **Чиноз районидаги Шверник номли колхозга** (колхоз правлениесининг раиси ўртоқ **Нарзуллаев,** партия ташкилотининг секретари ўртоқ **Мавлонов**) берилди. Бу колхоз давлатга пахта топшириш планини 75,4 процент бажарган ва ўнкунликда йиллик планнинг 9,9 процента миқдорида пахта тайёрлаган. Қизил байроқ Верхне-волинск районидаги Карл Маркс номли колхоздан олиб берилади.

4. Область ижроия комитети ва Ўзбекистон КП область комитетининг кўчма Қизил байроғи **Чиноз районидаги Яллама қишлоқ советига** (қишлоқ советининг раиси ўртоқ **Юсупов**) берилди. Бу қишлоқ советида йиллик пахта тайёрлаш плани 72,3 процент бажарилган ва ўнкунликда давлатга йиллик планнинг 10 процента миқдорида пахта топширилган. Қизил байроқ Янгийўл районидаги Нов қишлоқ советидан олиб берилади.

Бешинчи бешйилликни муддатидан илгари бажариш учун

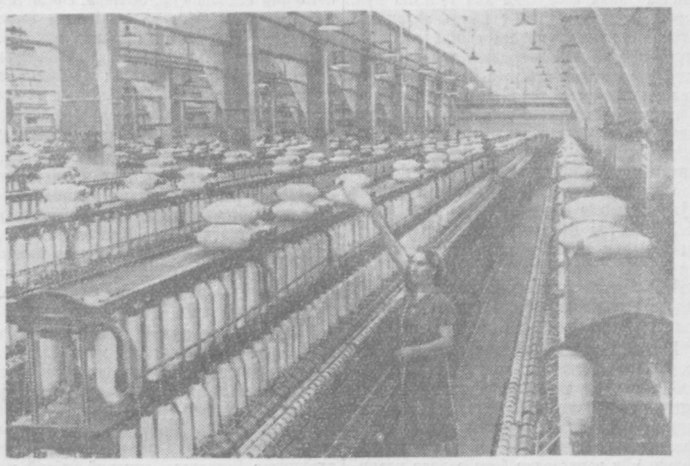

И. В. Сталин номли Тошкент тўқимачилик комбинати 2-нчи йигирув-тўқув фабрикасининг йигирув цехи коллективи Ўзбекистон ССРнинг 30 йиллиги шарафига 20 тонна ип тежаш мажбуриятини олган эди. Коллектив бу мажбуриятни шараф блан бажармоқда. Ҳозирнинг ўзидаёқ 18 тонна ип тежалди. **Суратда:** йигирув цехининг умумий кўриниши. **Л. Портер** фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

Москвалилар ташаббуси асосида

Цех олдида пахта териш ва кўрак чувиш машиналари биртекисда саф тортиб турипти. Улар ҳозиргина йиғув цехининг конвейеридан чиққан. Машиналарга янгигина берилган ҳаворанг бўёқ кузги офтоб нурида ялтирайди.

Бепоён мамлакатимизнинг турли районларига юбориш учун тахт қилиб қўйилган бу қишлоқ хўжалик машиналари завод коллективининг пландан ташқари ишлаб чиқарган маҳсулотидир.

Тошкентдаги К. Е. Ворошилов номли завод ишчилари, хизматчилари ва инженер-техник ходимлари Москва шаҳар саноат корхоналари коллективларининг бешинчи бешйиллик планни муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани янада кенгайтириш ҳақидаги ватанпарварлик ташаббусини қизғин қўллаб-қувватламоқдалар. Корхонанинг меҳнатсевар коллективи 1954 йилда ишлабчиқариш планларини бажаришда янги муваффақиятларга эришди. 11 ойлик давлат программаси ҳамма кўрсаткичлар бўйича муддатидан бир ой илгари бажарилди ва пландан ташқари бирнеча миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Коллектив ўртасида социалистик мусобақанинг кенг йўлга қўйилиши, прогрессив иш методларининг ишлабчиқаришга кўплаб жорий этилиши ва бошқа йўллар блан меҳнат унумини ошириш — ишлаб чиқаришни янада ривожлантириш ва шу асосда маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш имкониятини берди. Корхонадаги юзлаб ишчилар шу йилнинг ўтган 10 ойи ичида 2—3 йиллик топшириқни бажардилар. Шу кунларда улар келгуси бешйиллик ҳисобига маҳсулот бермоқдалар.

Заводдаги қуюв цехининг ишчилари: пўлат эритувчилар Носир Содиқов, Эргаш Не'матов, қуючи Холиқ Эргашев ва Раимжон Бобожонов ўртоқлар москвалилар ташаббусига қўшилиб, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун пўлат эритиш процессига жуда қимматли ўзгартиш киритдилар.

Корхонанинг бошқа цехларида ҳам меҳнат унумини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаб, унинг таннархини камайтириш учун бошланган кураш тобора кенг қулоч ёймоқда. Лак-бўёқ цехининг ишчилари ўтган ойлар ичида 5,5 тонна бўёқ тежадилар.

Шу кунларда машинасозлар декабрь ойи планини муддатидан илгари бажариш ва Ўзбекистон КП шаҳар комитети ва Тошкент шаҳар ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғини ўз қўлларида мустаҳкам сақлаб қолиш учун ғайратга-ғайрат қўшиб ишламоқдалар.

Г. ДЕМИДОВ,
«Ворошиловец» газетасининг редактори.

Пландан ташқари маҳсулот

Тошкентдаги 2-нчи авторемонт заводининг коллективи Ўзбекистон ССРнинг 30 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, 10 ойлик ишлабчиқариш планини муддатидан илгари бажарди ва пландан ташқари бирнеча юз минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди.

Коммунист П. Круглов бошчилик қилаётган механика цехининг ишчилари айниқса яхши натижаларга эришмоқдалар. Улар мавжуд резервлардан унумли фойдаланиб ишлашлари туфайли нуқул а'ло сифатли маҳсулот тайёрламоқдалар. Цех коллективи хомаш'ёни тежаб -тергаб ишлатиш натижасида ўн минг сўмликдан ортиқ материал иқтисод қилди. Илғор ишчилардан токарь Холматов, Мордеванов, Новахченов ва бошқа ўртоқлар меҳнат унумини ошириш учун курашиб, смена топшириғини систематик суратда ошириб бажармоқдалар.

Шу кунларда завод коллективи москвалилар ташаббусига қўшилиб, йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун астойдил меҳнат қилмоқда.

М. МУСАЕВ.

СССР Олий Совети Президиумида

«Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Сталин мукофотлари белгиловчи комитет составидан унинг ба'зи а'золари чиқиб кетганлиги сабабли СССР Олий Совети Президиуми Комитет составини чет мамлакатлар ва Совет Иттифоки демократик жамоатчилигининг қуйидаги вакиллари блан тўлдирди: Анна Зегерс — ёзучи (Германия), Соҳиб Синг Сокхей-микробиолог олим, Ҳиндистон парламенти Штатлар кенгашининг а'зоси, Антонио Банфи — Милан университетининг профессори (Италия), Григорий Васильевич Александров — кинорежиссер. (СССР).

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЕРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1954 ЙИЛ 12 НОЯБРЬГАЧА БЎЛГАН

М А' Л У М О Т

(процент ҳисоби блан)

Районларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан	Районларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан
Сирдар'ё	0,22	90,33	Оққўрғон	0,26	71,49
Мирзачўл	0,19	86,99	Чиноз	0,22	71,22
Верхне-волинск	0,31	86,15	Янгийўл	0,36	70,03
Оржоникидзе	0,47	83,13	Октябрь	0,27	65,35
Юқоричирчиқ	0,31	81,33	Бекобод	0,28	62,79
Гулистон	0,12	81,29	Оҳангарон	0,39	61,81
Калинин	0,53	80,21	Пискент	0,22	59,02
Қуйичирчиқ	0,67	72,65	Ўртасарой	0,19	56,89
Бўка	0,24	72,11	Ўртачирчиқ	0,21	55,28
Ховос	0,29	71,51	Паркент	0,56	54,49

БЕШИНЧИ БЕШЙИЛЛИК ИЛҒОРЛАРИ

Донгдор шахтёр

Ҳарбир касбнинг, шу жумладан шахтёрлик касбининг ҳам ўзига яраша гашти ва қувончи бор. Шахтёрлар меҳнатининг олижаноблигини ва бу меҳнатнинг шон-шараф ҳамда қаҳрамонлик иши эканлигини еростига тушиб, лаваларда бўлмай туриб тасаввур килиш қийин. Мана, биз шахта комитетининг раиси Михаил Семёнович Довидович блан шахтада юрибмиз. Туннельга ўхшаган ерости йўллари забойларга, лаваларга олиб боради. Бу ерда ҳам худди ер устидаги каби ҳаёт қайнамоқда.

Моторларнинг гуриллаши, бир-бирига тиркаб қўйилган скребкали ва лентали транспортёрларнинг бир текисда шиқирлаб турган овозлари ва аҳён-аҳёнда гумбирлаб кетадиган товушлар ишнинг нормал давом этаётганлигидан дарак беради. Лавалардан лента орқали келаётган кўмирлар ирмоқ каби бир-бирига қўшилиб кўпаяди ва охири кўлга қуйилган дар'ёдай дозаторнийга келиб тўкилади. Дозатор ўз навбатида ҳарбир дозани скипга ағдаради. Скип электр қуввати орқали ер устига чиқиб кетади ва кўмирни устки транспортёрга ағдаради ва ҳоказо...

Бу ерда шахтёрларни бирхил кийимда, пешонасида ярқираб турган чироғи блан учратасиз. Булар навалоотбойчи, портлатучи, мустаҳкамловчи, моторист, механик, проходчи ва бошқа ҳунар эгаларидирлар.

— Мен сизларни асосий касб эгалари —навалоотбойчилар ёнига олиб борамап, —деди ўртоқ Довидович. Биз 113-нчи лавага етгунча йўл-йўлакай ҳамма нарсани кузатиб бордик. Ишлар соат механизмидай бир-бирига боғланиб кетган. Бу ерда юриш-туришдан тортиб ҳамма нарсанинг қонун қоидаси бор.

Ҳуштак чалинди.

— Деворга яқинроқ туринглар, — деди бизга Михаил Семёнович. Сал ўтмай жуда қаттиқ гумбирлаган овоз эшитилди. Биз лавага етганимизда навалоотбойчилар қизгин ишда эди. Улар бўшаган кўмирларни бел курак блан лента устига иргитмоқдалар. Лента устида келаётган кўмирлар орасида катта бўлак кўриниб қолди. Тўладан келган, бақувват навалоотбойчи чўкичини олиб ҳалиги катта бўлак кўмирни учтўрттага бўлиб юборди.

— Йириги тузук эмасми, — қизиқиб сўрадик.

— Йўқ, — деди у бизга. — Кўмирнинг йирик бўлаги лентани қийшайтириб чеккага тушиб кетади. Борди-ю лентанинг тагига тушса, унинг ҳаракатини оғирлаштиради, ба'зан тўхтатиб ҳам қўяди.

Бу Чўнжор Рахов эди. У ҳамкасби Боймирза Раззоқов блан биргаликда лавани тозалаб бўлганидан кейин мустаҳкамлашга киришди. Столба қўйиладиган жойлар текисланди. Лаванинг шипига кўндаланг қилиб битта хари қўйилди ва унинг икки чеккасига устунлар тикланди. Бу ҳол ҳар бир 75 сантиметрда такрорланиб борди. Шипнинг бир жойи ҳар тарафга қараб тарс-тарс ёрилиб кетган бўлиб, иккинчи портлатишда кўмирнинг тушиб кетиш хавфи бор эди. Навалоотбойчилар бунинг олдини олиб икки устун оралиғидаги харилар ўртасида худди тоқи қўйилгандай қилиб, тахта қўйиб бордилар. Хавф-хатарнинг олди олинди.

— Мана энди ишни такрорласак бўлади, — деди Рахов ва электр пармани олиб, ишга киришди. Оралиғи бирярим метр узунликда, икки метр чуқурликда иккита кавакча ясалди. Бу иш бирярим метр баландликда яна такрорланди. Сўнгра ҳарбир кавакка учтадан запал қўйилди. Учинчи запалнинг белига электродетонатор қўйиб, у махсус шнур блан ўралди ва кавакнинг охирига етказиб ўрнатилди. Кавакнинг қолган бўшлиги юмшоқ гилвата блан мустаҳкамланди. Кейин яна ҳуштак чалинди. Ҳаммамиз портлайдиган жайдан 30 метр нари бориб турдик. Лава портлатилди, иш яна давом этди.

— Ҳар куни нормани қанчадан бажара оласиз, — қизиқиб сўрадик, биз ўртоқ Раховдан.

— Бирярим, икки норма бажарадиган кунлар ҳам бўлади. Бунинг учун ерости транспортининг ишлаб туриши шарт.

Шахта комитетининг раиси Михаил Семёнович бизни ўртоқ Раховнинг ишлари блан таништирди. Ўртоқ Рахов ҳозиргача ҳар ойлик нормасини ўрта ҳисоб блан 112,6 процентдан бажариб келган ва бунинг эвазига 2044 сўмдан 3223 сўмгача етказиб маош олган. Биз яна савол берабошладик.

— Навалоотбойчига мустаҳкамлаш ва портлаш ишлари блан шуғулланишга ҳам рухсат бериладими?

— Тажриба шахтёрларнинг кўп ҳунарни эгаллаши зарурлигини кўрсатди. Шундай қилганда меҳнат унуми ошади ва маҳсулот таннархи камаяди. Борди-ю бизлар фақат навалоотбойчилик блан машғул бўлсак, кўп вақтлар мустаҳкамловчиларни, портлатувчиларни кутиб қоламиз. Вақт бекорга ўтади, иш унуми пасаяди, кўмирнинг таннархи ошиб кетади.

— Шахтада ишлаганингизга неча йил бўлди?

— 11 йил.

Михаил Семёнович ўртоқ Рахов ҳақида гапириб берди. СССР Кўмир саноати министрлиги ўртоқ Раховнинг узоқ вақт ва самарали меҳнатларини ҳисобга олиб, яқинда унга «Фахрий шахтёр» деган унвон берган. Шахта ёнидаги қадимги Жигаристон қишлоғининг кўримсиз уйларидан бирида, ўзбек оиласида туғилган Чўнжор Рахов ҳозир барча шахтёрлар қаторида чароғон уйда фаровон турмуш кечираётир. Чўнжар Раҳов Ўзбекистон ССРнинг 30 йиллик юбилейи шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, кундан-кунга янги меҳнат ғалабаларини қўлга киритмоқда. У, ўзининг меҳнати блан Совет Иттифоқининг илғор шахтёрлари қаторига ўтиб олди.

А. УБАЙДУЛЛАЕВ.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Партия ташкилоти шаҳар ободончилиги учун курашда

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати мамлакатимиз меҳнаткашларининг моддий ва маданий-маиший турмуш шароитини янада яхшилаш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилмоқда. Совет кишиларининг уй-жой шароитларини кескин равишда яхшилаш учун шаҳар ва қишлоқларимизда жуда катта қурилишлар олиб борилмоқда.

Мана, яқиндагина кичик бир қишлоқ бўлиб келган Олмалиқ. Халқимиз, партиямиз иродаси блан бу шаҳар жуда қисқа муддат ичида таниб бўлмас даражада ўзгарди. Олмалиқ шаҳрининг қурилабошлаганига ҳали беш йил ҳам тўлгани йўқ, аммо шаҳарда шу вақт ичида аллақанча қурилиш ишлари амалга оширилди. Унда жуда кўп уй-жой бинолари, маданий-маиший муассасалар вужудга келди. Давлатимиз шаҳардаги маданий-маиший ишларни кенг равишда амалга ошириш учун кўп миқдорда маблағлар ажратмоқда. Шу йилнинг ўзида уй-жой қурилиши учун 41 миллион сўм, маданий-маиший муассасалар қурилишига эса 17 миллион сўмдан кўпроқ маблағ сарфлаш кўзда тутилади.

Ўзбекистон КП Олмалиқ шаҳар комитети хўжалик ташкилотларининг э'тиборини ободончилик ишлари учун ажратилган маблағлардан тўғри фойдаланишга ва бу соҳада барча ички резервларни тўла ишга солишга жалб қилмоқда.

Шаҳар партия комитети партия, совет активларига суянган ҳолда иш олиб бориб, қурилиш ташкилотларининг ишчанлигини оширмоқда, ишлабчиқариш планларининг бажарилиши устидан партия назоратини кучайтирмоқда. Шаҳар қурилиш тресги кўп вақтлардан бери давлат планини бажармай келарди. Трест бошлиғи Марцинюк, партия ташкилотининг секретари Ткаченко, касаба союз ташкилотининг раиси Кутаманов ўртоқлар қурилиш ишларини тезлаштириш юзасидан белгиланган тадбирларнинг бажарилиши устидан ўз вақтида назорат қилмаганлар. Қурувчилар ўртасида социалистик мусобақа юқори даражага кўтарилмаган, оммавий-сиёсий ишлар бўшаштириб юборилган. Шу туфайли трест 7 ой мобайнида планДагидан 3393 квадрат метр кам уй-жой майдонини фойдаланишга топширган. Шаҳар партия комитети қурилиш ишларини жадаллаштириш юзасидан муҳим тадбирларни кўрди. Шаҳар партия комитетининг секретарьлари, бюро а'золари қурилиш об'ектларида тез-тез бўлиб турдилар, партиявий-сиёсий, оммавий-ташкилий ишларни кучайтирдилар. Илғорларнинг иш тажрибалари оммалаштирилди, лекция пропагандасига ва бошқа барча оммавий ишларга аҳамият кучайтирилди. Трест бошланғич партия ташкилоти чиқарилган қарорларнинг ижроси учун курашни анча яхшилади. Партия ташкилотининг активлар иштироки блан ўтказилган йиғилиши мавжуд имкониятларни ҳисобга олиб, давлат планларини сўзсиз бажариш тадбирларини белгилади. Бу тадбирларнинг амалга оширилиши натижасида трест қисқа вақт ичида илғорлар қаторига ўтиб олди.

Ўртоқ Горшиков партия ташкилотининг секретари бўлган қурилиш бошқармасида социалистик мусобақа кенг йўлга қўйилганлиги туфайли қурувчилар шаҳар меҳнаткашларига уй-жой бинолари қуриб бериш планларини ошириб бажармоқдалар. Бошқарма қурувчилари сўнгги бир ой ичида 1480 квадрат метр ҳажмида уй-жой бинолари қуриб, фойдаланишга топширдилар. 5-нчи ва 6-нчи бошқармаларнинг қурувчилари ҳам уй-жой, маданий-маиший бинолар қуриш юзасидан давлат планларини ошириб бажармоқдалар.

Шаҳар партия комитети қишга ҳозирлик кўриш тадбирларини ҳам кўрмоқда. Шаҳар партия комитети бу масалани август ойидаёқ ўз пленумида кенг муҳокама қилди ва қишни шайланиб кутиб олиш юзасидан муҳим тадбирлар белгилади. Пленум қарори бошланғич партия ташкилотларининг йиғилишларида муҳокама қилиниб, бу соҳадаги камчиликлар очиб ташланди ҳамда бу камчиликларни тугатиш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланди. Соғлиқни сақлаш муассасалари, савдо ташкилотларининг база ва складлари жорий ремонтдан чиқарилди, сабзавот маҳсулотлари сақланадиган 3 та катта омбор қурилиб битказилди. Бошланғич партия ташкилотлари томонидан белгиланган тадбирларнинг жуда кўп қисми сентябрь-октябрь ойлари ичида муваффақиятли бажарилди.

Шаҳар ободончилигига доир масалалар шаҳар партия активида, шаҳар советининг сессиясида кенг муҳокама қилинди. Ободончилик ишларида шаҳар меҳнаткашлари ҳам қатнашмоқдалар. Минглари ишчи ва хизматчилар якшанбаликлар ташкил қилиб, кўча ва ариқларни тозалашда актив қатнашдилар, 80 минг туп дарахт кўчатлари ўтқазилди.

Шаҳарни обод қилиш юзасидан белгиланган барча тадбирларни муваффақиятли амалга ошириш биринчи галда бошланғич партия ташкилотларининг ишчанлик қобилиятларига боғлиқдир. Ўртоқ Листопад секретарь бўлган 3-нчи қурилиш бошқармаси бошланғич партия ташкилоти қурувчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишларни кучайтириб, илғорлар тажрибасини оммалаштиришда агитаторлар кучидан тўла фойдаланмоқда. Социалистик мусобақани кучайтирган йўл қурулиши бошқармасининг коллективи шу йилнинг ўтган ойлари ичида 100 минг квадрат метр йўлка ва кўчаларга асфальт ётқиздилар. Ленин номли, Жданов номли, Космодемьянская номли кўчалар асфальтланиб бўлди.

Олмалиқда қурилиш ишлари тобора кенгаймоқда. Кейинги бирнеча ой давомида шаҳар яна бирнеча кварталга кенгайди. 14 минг квадрат метр уй-жой фойдаланишга топширилди. 5 та ўнйиллик мактаб, кўплаб клуб, кино-театр, кутубхона ва бошқа маданий муассасалар аҳолига маданий хизмат кўрсатмоқда.

Ўзбекистон КП шаҳар комитети қурувчилар ўртасидаги тарбиявий ишларга алоҳида аҳамият бермоқда. Сўнгги вақтларда қурувчилар ва шаҳар меҳнаткашлари учун СССРнинг ташқи сиёсати, Коммунистик партия ва ҳукуматнинг меҳнаткашларнинг фаровон турмуши ҳақида кўрсатаётган ғамхўрлиги тўғрисида, совет кишисининг ма'навий қиёфаси, марксизм-ленинизм дин ҳақида, Хитой халқининг оламшумул-тарихий ғалабалари ва бошқа кўпгина темаларда лекциялар уюштирилди. Октябрьнинг биринчи ярми ичида ана шундай лекциялар 29 жойда ўтказилди. Уларга 3 мингдан ортиқ киши қатнашди.

Олмалиқ — республикамизнинг гўзал шаҳарларидан биридир. Олмалиқлилар ўз шаҳарларининг янада гўзал ва обод бўлиши учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Яна 4 — 5 йилдан сўнг Олмалиқ Ўзбекистоннинг чиндан ҳам энг йирик, кўркам шаҳарларидан бири бўлиб қолади.

М. ҒОЗИЕВ

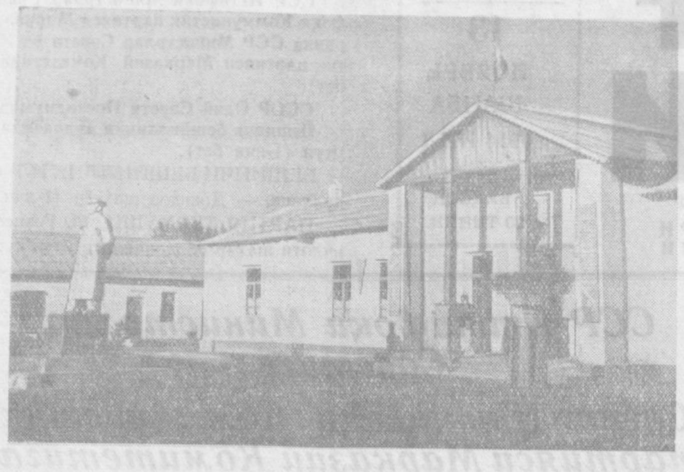

Суратда: Бўка районидаги Каганович номли колхозда янги қурилган клуб биноси.

Республика юбилейига тайёргарлик

Оҳангарон шаҳрида Совет Ўзбекистонининг шонли 30 йиллик байрамига катта тайёргарлик кўрилмоқда. Барча саноат корхоналари, ўқув юртлари, маданий-оқартув муассасаларида юбилейга бағишланган суҳбат, лекциялар ўтказилмоқда ҳамда фото ва китоб виставкалари ташкил этилаётир.

Шаҳар марказий кутубхонасининг ўқув залида Совет Ўзбекистони саноат ва қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда 30 йил ичида эришган ютуқларини кўрсатувчи катта фотомонтаж ташкил этилмоқда. Ўзбекистоннинг тарихи ва унинг илғор кишилари тўғрисида ёзилган китоблардан ташкил этилган виставка ҳам китобхонларнинг диққатига сазовор бўлмоқда.

«Строитель» клуби ҳузуридаги драма тўгарагининг коллективи томошабинларга байрам кунлари кўрсатиш учун Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг «Бой ила хизматчи» пьесасини тайёрлаётир. Пионерлар уйининг бадиий ҳаваскорлари «Ўзбекистон гуллабяшнамоқда» деган адабий-музикали монтаж устида ишламоқдалар. Шахтёрлар Маданият уйининг 150 га яқин ҳаваскор сан'атчилари республикамизнинг 30 йиллигига бағишланган концерт программаси тайёрламоқдалар. Бу программада рус ва ўзбек композиторлари ҳамда шоирларининг юбилейга бағишлаб ёзилган асарлари бор.

Я. ПАВЛОВ.

Янги мутахассислар

Республика Маданият уйи ҳузурида ташкил этилган бичиш-тикиш тўгараги саккиз ойлик курсининг 8 группасини 87 киши а'ло ва 69 киши яхши баҳолар блан тамомлади.

Курсни тамомлаганларга «Қизил тонг» фабрикасида «Қизил юлдуз» ва бошқа артельларда ишлаш учун йўлланмалар берилди. Улар эркак ва аёллар учун костюм, кўйлак, уст кийимлари тикишни ўргандилар. Шу куни курс ўқувчилари томонидан тикилган чиройли кийимлар виставкаси ташкил қилинди.

Кеча охирида Маданият уйининг бадиий ҳаваскорлари ижросида концерт берилди.

Маданият хроникаси

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг республика Санитария маорифи уйи соғлом турмуш пропагандасини кучайтирмоқда. Кўчма киноустановка ўрнатилган агитмашина Тошкент область колхозларига бориб, пахтакорлар ўртасида медицина пропагандаси олиб бормоқдалар. Яқинда республика Санитария маорифи уйининг врачи Қ. Шодмонов Чиноз районидаги «XIX парт'съезд», Ленин номли, М. Горький номли, Каганович номли ва бошқа колхозларда бўлиб, юқумли касалликлардан сақланиш ва уларнинг олдини олиш, турмуш гигиенаси тўғрисида суҳбатлар ўтказди. Колхозчиларга шу темаларга оид кинофильмлар ҳам кўрсатилди.

А. ЧИНТОШЕВ,
Қ. ДОДАХЎЖАЕВ.

* * *

Мирзачўл район маданият бўлими пахта йиғим-териминииг ҳозирги ҳал қилувчи кунларида пахтакор колхозларга маданий хизмат кўрсатишни анча яхшилади. Шу муносабат блан район маданият бўлими ҳузурида агитмашина ташкил қилинди. Агитмашина ихтиёрида лектор, фотограф ва 4 та киноустановка бор. Киноустановка механиклари районнинг Шверник номли, Сталин номли, Каганович номли ва бошқа бирнеча колхозларида бўлиб, қишлоқ меҳнаткашларига «Бой ила хизматчи», «Разведкачининг жасорати», «Садко», «Полк қизи» каби кинофильмларни кўрсатдилар.

Ғ. ҚЎЗИЕВ.

* * *

Ховос район Молотов номли колхоз ҳузуридаги кутубхона колхозчиларга намунали хизмат кўрсатмоқда. Кутубхона 4000 дан ортиқ китоб фондига эга. Унинг доимий ўқувчиларининг сони кўпаймоқда. Ҳозир кутубхонага а'зо бўлганлар сони 150 кишига етди.

Х. КАРИМЖОНОВ,
К. МИРШАРИПОВ.

Бошланғич мактабларда музика тарбиясини яхши йўлга қўяйлик

Бошланғич мактабларда ашула айтиш, музика асбобларини чалиш, бошланғич музика назариясини ўрганишнинг тартибли равишда олиб борилиши болаларнинг кўповозли музика асарларини, опера, симфония, кантата, сюита ва бошқаларни тинглаш ҳамда буларни ўзлаштираолишлари учун қулайлик яратиб беради. Булардан ташқари ашула болаларда ҳаётбахш ватанпарварлик хисларини уйғотишга ёрдам беради, уларда музикага бўлган бадиий завқ юксалади ва бунинг натижасида музикага қизиқиш тобора ўсиб боради. Болаларнинг бир текис баравар айтган ашулалари, кўповозли хорлар уларда коллективчилик қобилиятини ўстиради.

Шунинг учун ҳам, бошланғич мактабларда ашула дарси бошқа фанлар қаторида асосий дарс қилиб киргизилган.

Ўзбек мактабларидаги ашула дарси программаси РСФСР мактаблари учун тузилган программа асосида Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги ҳузуридаги педагогика фанлари илмий-текшириш институти томонидан тузилиб, ўзбек тилига таржима қилинди ва ба'зибир методик маслаҳатлар киргизилди. Бу программа бундан беш йил илгари тузилганига қарамай, ҳозирга қадар бошланғич мактаб программасида нашр қилинган эмас.

Бошланғич мактабларга ашула дарсидан ўқитувчилар етказиб берувчи педагогик билим юртларида ашула дарси ёмон аҳволда. Педбилим юртлари музика бўйича ўқув қуроллари, я'ни чолғу асбоблари, дарсликлар блан та'мин қилинмаган. Мавжуд чолғу асбоблари ёмон аҳволда. Улар бузуқ, кўп вақтлардан буён ремонт қилинмаган. Масалан, Тошкент хотин-қизлар ва эрлар педбилим юртларида ана шундай аҳволни учратиш мумкин. Педбилим юртларининг директор ва илмий бўлим мудирлари музика дарсига мутлақо аҳамият бермай келадилар. Маориф министрлиги эса музика дарсини тартибли йўлга қўйишда амалий раҳбарлик қилмаётир, бу иш устидан контрольлик олиб бормаётир. Шу вақтга қадар педбилим юртлари, айниқса бошланғич мактаблар учун ўзбек тилида музика дарсликлари яратиш юзасидан ҳечқандай иш олиб борилгани йўқ.

Ма'лумки, бизда музикашунос кадрларга талаб катта. Шунга қарамасдан консерваторияга кирувчи ва унга кадрлар етказиб берувчи ўрта музика мактабларида ўзбек ёшлари жуда оз.

Агар мактабларда музика дарси нормаль йўлга қўйилганда эди, музика таланти бор ёшлар аниқланар ва уларни музика мактаблари ва музика билим юртларига жалб қилиб, консерватория учун ўзбек ёшларидан ўқувчилар тайёрлаб беришда катта ишлар қилинган бўлар эди.

Тошкент давлат консерваториясининг педагогларидан В. А. Веселова ва Е. М. Кензер ўртоқлар бирнеча йиллардан бери Москва районидаги Сталин номли 75-нчи ўрта мактабда ашула дарсидан тажрибавий-методик иш олиб бормоқдалар. Бу ўртоқларнинг тарбиясида бўлган болалар, икки-уч овозли хорларни ўзбек ва рус тилларида ижро этаолиш қобилиятига эга бўлдилар. Ҳатто енгил ритмдаги, содда ёзилган иккиовозли хорга айрим ўқувчилар дирижёрлик қилаоладиган бўлиб қолганлар. 75-нчи мактабда ашула дарсининг қўйилиши Тошкентдаги ўзбек мактаблари орасида ягона ҳолдир. Бошқа кўпгина мактабларда эса ашула дарси нотўғри олиб борилмоқда. 75-нчи мактабда бошланган бу тажриба блан на район, на шаҳар маориф бўлимлари ва на Маориф министрлигининг мактаблар бўлими қизиқаётир. Улар ҳатто ашула дарси учун элементар шароитларни яратиш учун мактаб дирекцияларига ёрдам бермай келадилар.

Мактаб директорлари, район халқ маорифи бўлимларининг мудирлари ҳатто Маориф министрлигидаги ўртоқлар, ашула дарсини йўлга қўйилмаганлигига асосий сабаб қилиб, мактабларда рояль ёки пианино ва музикадан хабардор ўқитувчиларнинг йўқлигини кўрсатадилар. Ҳолбуки, Маориф министрлиги, Педагогика фанлари илмий-текшириш институти биргаликда ишлаб чиққан программанинг методик қисмида рояль ёки пианиноси бўлмаган мактабларда реконструкция қилинган ўзбек халқ чолғу асбобларидан фойдаланиш мумкинлиги кўрсатилган. Мактабларaро лекция концертлар уюштириш, музика лекторияларини қишлоқларга тез-тез чиқариб туриш ва шу каби бирқатор тадбирлар амалга оширилса шубҳасиз музика маданиятининг кенгроқ ёйилишига ёрдам берилган бўлади.

Бошланғич мактабнинг I — IV синфида ҳамма фанларни бир ўқитувчи тўрт йил муддатида олиб боради. Шунга кўра бу ўқитувчининг умумий ма'лумоти ҳартарафлама пухта бўлиши талаб қилинади. Ўқитувчи ашула дарсини бераркан, болаларга бошланғич музика назариясидан дастлабки тушунчаларни бераолиш қобилиятига эга бўлиши керак. Афсуски, бошланғич синф ўқитувчилари ҳали бундан анча узоқдалар. Маориф министрлиги эса, бу аҳволни кўра-билатуриб, ашула дарсини берувчи ўқитувчилар тайёрлаш тўғрисида ғамхўрлик қилмаётир.

Ўқув йили охирида мактаб дирекциялари район, шаҳар ва область маориф бўлимларига берадиган ёзма ҳисоботларида, ўз мактабларида музика дарси йўлга қўйилмаганлиги ёки жуда ёмон аҳволдалиги тўғрисида бутунлай ёзмайдилар. Ҳолбуки уларнинг мактабларида музика дарси нормал ҳолда давом этмаётир. Педбилим юртларини сўнгги йилларда тамомлаб мактабларга юборилган ёш ўқитувчилар, бироз бўлса ҳам музикадан ма'лумот олишга муяссар бўлдилар. Аммо буларнинг мактабларда музика дарсини олиб боришдаги тажрибаларини кенг ёйиш, музика дарсининг қўйилиши устидан контрольлик ва раҳбарлик қилиш иши блан ҳеч ким шуғулланмайди.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети бюросининг 1951 йил 8 апрельдаги «Республикамизда музика сан'атининг аҳволи ва уни янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида» деб чиқарган қарорида, бошланғич мактабларда ашула дарсини тартибли йўлга қўйиш учун Маориф министрлиги зиммасига қатор вазифалар юклангаи эди. Афсуски, Маориф министрлиги бу қарорнинг бажарилиши юзасидан ҳечқандай иш олиб бормаётир.

Ўсиб келаётган ёшларимизга кўповозли музиканинг йирик формаларини тинглашга ва шу блан ўзбек музика маданиятимизни юқори босқичларга кўтариш учун мактабларда ашула дарсини тартибли ҳолда йўлга қўйиш ҳақида Маориф министрлиги жиддий ўйлаши керак.

И. АКБАРОВ.

Ҳабиб НУ'МОН.

ПОВЕСТЬ*)

Самолёт енгил товуш чиқариб звенолар ери устида пайдо бўлди. Шокирака бошлиқ звенонинг сигналчиси Шерматотанинг ерига туташган ўз ерида тўрт метр ичкарида туриб ишора қилган эди, самолёт узун картага дори сепиб ўтиб кетди. Навбатдаги учишда Шерматотанинг ғўзасига сепиши керак. Самолёт учиб келиб дори сепадиган пайтда Ғуломжон худди ҳалиги қўшни звено сигналчиси турган жойдан фақат икки метр берида турди. Сепиладиган картанинг эни кенг бўлганлиги учун бирнеча марта сепиб ўтиши керак эди. Ғуломжон кейинги сафар ҳар 10 метр масофага сурилиш ўрнига бирдан Меҳриой звеносининг чегарасига ўтиб сигнал беработлади. Сепиш навбати Меҳриой звеносига келганда унинг сигналчиси Ғуломжон турган жойдан икки-уч метргина ичкарида турди. Бу айни пайтда жуда қизиқ эди. Учучи ҳам учиб кетатуриб чарм қалпоғини пешонасидан юқори кўтардида, сигналчиларга қараб қўйди.

Самолётни узоқдан кузатиб турган Муҳаммаджонов ҳайрон бўлди: «Отанинг ғўзаси ўртада қолиб кетдику, четга чалғитди ёки сигнал беришни билмадимикин».

Шу пайт звено бошлиғи Шокирака келиб қолди.

— Ғуломжоннинг нима қилгани бу, Шерматотаники қолиб, бизникига септирди.

Шокирака гапини тугатмаган ҳам эдики, Меҳриой етиб келди.

— Бу нимаси, ўртоқ Муҳаммаджонов, ғўзани куйдириб юбормайдими?

Муҳаммаджоновнинг ниҳоятда аччиғи қистаган бўлса ҳам звено бошлиқларини тинчитиш учун «зарар қилмайди, дори нормадагидан сийрак тушди» деди.

Ғуломжон байроқчани дастаси блан қўшиб ушлаганича келиб, салом берди. Унинг юзида изтироб аломати кўриниб турар эди.

— Ҳорманг, ўртоқ сигналчи, — Муҳаммаджонов кесатди.—Хўб одамга ишонган эканмизу. Нима қилганинг бу!—Ғуломжон индамади.

— Нега жавоб бермайсан, — деди Аҳмедов, — сендан сўраяпмиз, нима қилганинг ахир бу.

— Буйруқни бажардим.

— Буйруқни бажардим эмиш, қандай бажариш бу.

Ғуломжон яна индамади. Шокирака блан Меҳриой аста бурилиб, келган томонларига кетдилар. Шерматота эгатда пахта тера-тера анча узоқлашиб кетган эди. Муҳаммаджонов блан Аҳмедов қолгач, Ғуломжон сўзини такрорлади.

— Буйруқни бажардим.

— Гапингга тушунаолмаётирмиз, — Муҳаммаджонов таажжубланди. — Ким сенга шундай деб буйруқ берган.

— Раис блан ота.

— Аҳ, — Аҳмедов сесканиб тушди.

Ғуломжон ҳаммасини сўзлаб берди. Воқиа бундай бўлипти.

Шерматота, «ғўзам ёш, кўсаги қотиб қолади», деб баргини тушириш учун дори сепишга ризолиги йўқ эди. Ғўзасини самолёт блан дори сепиш планига киритмаслик ҳақида илтимос қилганида агроном кўнмаган эди. Шундан сўнг раисга мурожаат қилган. Раис аввал, ихтиёр агрономда эканлигини айтган, ота сира кўнмагач, сигнални нотўғри бериб, «дори сепилди» деб кўзбўяш йўлини ўргатган. Бунга Ғуломжон рози бўлмаган. Лекин «раис айтдику, биров билиб ўтирибдими» деб сигнални бошқа звеноларга ўтиб берган.

— Эҳ, отам тушмагур. — Аҳмедов кулиб қўйди.

— Ота ерни ҳам, осмонни ҳам алдаб, ўз билганини қилаётир, барибир ўзини алдаётир.

— Худди шундай ўртоқ Муҳаммаджонов,

XXII

Пахта йиғим-терими қизиган сари қишлоқ ичида кундузлари тобора жимлик ҳукм сурар эди. Бошқа вақтларда доим одамлар кириб-чиқиб турадиган правление биноси ҳам эрталаб бирпас очиладида, кечгача ёпиқ бўлади. Қишлоқнинг кенг кўчаларида одам кўринмайди. Иш блан юрган идора ходимларининг уёқ-буёққа ўткандаги бир пастлик говури ва ниманидир сўроқлаган овози эшитилади-да, яна жим бўлиб кетади. Туш вақтида ўқиш тугаб, мактабдан чиққан болалар кўчани тўлдириб шовқин-сурон кўтариб ўтадилар. Улар ҳам бир зумда далаларга тарқаладилар. Фақат ба'зи хонадонлардаги қари-қартанглар, ёш болаларни ҳисобга олмаганда гўё ҳамма далага кўчкан-ку, қишлоқда фақат иморатларнинг ўзи қолган.

Чойхона ҳам ёпилган. Колхоз почтачиси илгари тракторчи бўлган экан. Яқинда яна ўз касбига кетгани учун ўрнига Рамазонака почтачи бўлиб қолган эди.

Рамазонака почтадан сумкасига газета, хат тўлдириб чиқди-да, далага қараб йўл олди. У, ажойиб почтачи чиқиб қолди. Газета, хатларни эгалари ўз вақтида оладиган бўлдилар. Бирор катта ё кичик обуначининг газетаси келмай қолган бўлса, Рамазонака почта мудирининг қулоғини тинчитмайди.

Рамазонаканинг келаётганини ҳамма билади. Болалар атрофини ўраб олишади. Почтачи ёш обуначиларнинг ҳаммасини таниб қолганлиги учун отини сўраб ўлтирмасданоқ болаларга ўз газета ёки журналини тутқазади. Болаларнинг ҳарқайсисига ўзининг ҳаракатига, кўринишига қараб от қўйиб олган. Бирини «қоравой», «бирини маллавой» деб эркалайди. Болалар ҳам Рамазонаканинг қўйган отидан рози бўлишиб кулишадилар.

У, қишлоқнинг чиқаверишида тўхтаб сумкасини титкилади, атрофини ўнга яқин мактаб болалари ўраб олди. Булар орасида бир бола зийрак ва миқти кўринар эди.

Рамазонака ҳалиги болага «Пионер» журналини узатиб «ма, Аҳмадсанча» деб қўйди.

Болалар журналдан ҳам кўра Аҳмадга қўйилган янги отга қизиқиб кулардилар. Аҳмад ҳайрон бўлиб туриб, бирдан пиқиллаб кулиб юборди. Рамазонаканинг ўзи ҳам қўшилишиб кулди. Болалар камдан-кам эшитиладиган бу сўзни пичирлаб такрорлар эдилар: «санча», «санча».

Болалар Аҳмаднинг қўлидаги журнални кўриш учун уймалашиб қолганларида Рамазонака сумкасини елкасига илиб йўлга тушди. У, болалар блангина эмас, катталар блан ҳам ҳазил қилиша-қилиша иккинчи бригадага борди. Шийпонга газеталардан ташлаб, биринчи бригадага йўл солди. Биринчи бригаданинг теримчилари Шерматота бошлиқ звенонинг тўрт гектарлик картасида пахта тераётган эдилар. Пахта яхши очилганлигидан теримчиларнинг масофаси бир-бирига яқин эди. Рамазонака колхозчилар блан «хорма, бор бўл» қилишиб, энди жўнаётган эдики, ўртада пахта тераётган Ғуломжонга кўзи тушиб тўхтади:

— Ҳорманг, сигналчи.

Теримчилар бирдан кулиб юбордилар. Ғуломжон бошини кўтариб «бор бўлинг» дедию, қипқизариб кетди.

Ғуломжоннинг самолётга нотўғри сигнал берганлиги ҳақида ўша куни Аҳмедов блан Муҳаммаджонов акт тузиб, масалани правлениега қўйганлар. Текшириш ўтказилганда Шерматотанинг олти гектар ғўзасига мутлақо дори сепилмай қолганлиги аниқланган. Бекорга кетган харажат Мирзаев, Шерматота ва Ғуломжонлар бўйнига тушган. Бу воқиа ҳаммага ма'лум бўлган эди.

Рамазонака эгат орасига кириб Ғуломжондан сўради:

— Бекитиб қолган еринг қайси-ю, шиббалаб бостирганинг қайси?

— Қўйсангизчи, суриштириб нима қиласиз.

Рамазонаканинг «сигналчи» деб кесатишидан кўпчилик олдида изза бўлган Ғуломжоннинг товушида ўпкалаш аломати бор эди.

— Ана у ер,—деди Шокирака, — дори еган ғўзаларнинг очилганини кўрдингизми, машиналар роса теряпти.

Шерматотанинг дориланмаган ғўзасида барглар кўмкўк бўлиб турар эди. Унинг икки ёнидаги узун карталарнинг ғўзаларида барг кўринмас, оппоқ пахта кўзни қамаштиради.

— Оббо, Ғуломжон — е,—деди атрофга қараб олгач Рамазонака, — ўзингиз ҳам эсдан чиқмайдиган хизмат қилдингиз. Ота ҳам сиздан роса хурсанд бўлса керак.

Колхозчилар кулгилари қистаса ҳам дамларини ичларига ютиб, товуш чиқармас эдилар. Ғуломжон эса хурпайганча, Рамазонакага қарамади ҳам, бир сўз айтмади ҳам.

Почтачи хайрлашиб Шерматота звеносига яқин бўлган иккинчи бригаданинг катта хирмони томонга жўнади.

— Ҳормангляр,—деди хирмоннинг тепасидан чиққан Рамазонака.

— Саломат бўлинг, келинг мулла Рамазон. — Салимота худди уни кўпдан бери кутгандек иссиқ қарши олди.

Рамазонака колхозчилар блан сўрашиб хирмон четига чўққайиб ўтираркан пахта уюмларига қараб завқланди:

— Вой-бой, икки машинанинг терганими шу?!

— Ҳа,

— Роса юриб турса деяман, пахтани чидатмас экан-ку.

— Эй, нимасини айтасиз, баҳоси йўқ, баҳоси.

— Ҳукуматимизнинг садағаси кетсанг бўлади. Мен шунисига қойилманки, фойдасиз нарсани бекорга сра чиқармайди. Тагида бир гап бор, деб машинага маҳкам ёпишиб олсанг ютар экансан. Мана одамдан яхши терар эканку. «Мана-у ери мунақа, ана-у ери унақа» деб юрганлар энди доғда қолгандир дейман?

— Шуни айтинг, ҳозир ҳаво яхши, эрта-индин шир этиб осмондан нам тушса, қўл блан қайсибирини териб бўлади,—ота нимадир ўйлаб кетди. Қапорнинг оғзини тикаётган жадал қўллари сустлашди:

— Бир вақтлар қишлоғимизга трактор янги келгандаги воқиадан сизнинг ҳам хабарингиз бўлса керак, мулла Рамазон?

— Булмасачи, Норполвон трактор еримни бузиб қўяди деб, бир кечада қўш блан ҳайдаб чиққан.

— Ўлманг, деҳқонлар ўша вақтда муштумзўрларнинг иғвосига учиб трактордан қочган эдилар. Энди бўлса, йигитлар тракторни талашишади. Эй, машинанинг нимасини айтасиз, кўрак чувийдиганини қаранг, яна бирхили борки, хашак ўргани ўрган, ғарамлаб берганига жудаям қойилман.

Механик-ҳайдовчи бункерни тўлдириб келиб, хирмон ёнида машинасини тўхтатди.

—Ҳа, келиб қолдингми, балли ўғлим,—деди Салимота. Машина бункеридаги пахтани бир зумда бўшатиб, эгатга бурилиб кетди.

— Мен, илгари бир нарсани ўйлаб, миям шишиб юрар эдим, — деди Салимота бункердан бўшатилган пахтани хирмонга паншаха блан суратуриб. — Ҳосил йилдан-йил кўпайиб кетаётир. Бора-бора ҳозиргидан икки баравар ва ундан ҳам кўп ҳосил етиштирилса, буни қанақа қилиб териб олинади дер эдим. Ҳукуматимиз мана бунақа машиналарни чиқариб берар экан-ку. Ўтган йиллари пахта териш машинасини карталарга киритишни хоҳламаган эдилар. Ҳозир бўлса ўша одамлар машинага анқайиб, ҳаваслари келмоқда. Қараб туринг, янаги йилга териш машинаси ҳам талаш бўлади.

Рамазонака Салимотанинг сўзига «ма'қул» деган ишорани билдириб, шийпон томонга қаради. Кўзи Назирака блан бригада механиги Иван Григорьевичга тушди. Улар ҳечқаёққа қарамай тўғри хирмонга келдилар. Хирмонда машина терган пахта блан қўлда терилган пахта алоҳида-алоҳида тўкилган эди. Иван Григорьевич машина терган пахтадан бир қисм олиб худди приёмчи каби синчиклаб текширди, 10 йиллик хизмати мобайнида пахтачиликнинг ҳамма ишларини механизация усулига кўчиришда ташаббускор бўлиб келаётган моҳир механизаторнинг сиймосида энди бундан буён теримда механизациянинг тўла ҳукмронлигини барпо этиш истаги кўринар эди. Қўлидаги пахтани қисмлаб ушлаганча, бригаданинг кенг картасида елкан каби сузаётган икки машинани узоқ кузатди. Назирака соатига қаради-да, хирмон ёнидаги эгатда пахта тераётган Алижонга: «Қизларни чақир, тарвуз еб олишсин»деди.

Алижон қаддини ростлаб теримчиларни чақирди. Кўпчилиги хотин-қизлардан иборат бўлган теримчилар бирин-кетин эгатдан чиқдилар. Қуёш тиккага келиб, далани хила қиздирган, теримчилар бўғриққан эдилар. Ҳаммалари этакларини ечиб, хирмон ёнидаги текис ерга ўтирдилар. Ҳар икки кишига биттадан тарвуз улашилди. Рамазонака газета, хатларни эгаларига тарқатиб бўлгач, Салимота блан битта тарвузни бўлишиб еябошлади.

—Қизлар, бугун ҳам бизга етаолмайдиган бўлдиларинг,—деди Иван Григорьевич, қизлар орасида чордона қуриб ўтираркан. У, ўзбекча яхши гапираолмаса ҳам ўз фикрини англатаолар эди. —Биз икки киши бугун олти тонна терамиз, сизларники қанча бўлади?

—Икки киши...,—деди қизлардан бири; теримчилар ўзаро нималарнидир пичирлаб қиқир-қиқир кулишди.

---

* Боши газетамизнинг 7, 10, 12, 19, 24 сентябрь, 5, 8, 9, 22, 27, 31 октябрь ва 5 ноябрь сонларида.

Даладаги барча ҳосилни тезда йиғиб-териб давлатга топширайлик, пахта тайёрлашни кузги шудгорлаш блан маҳкам боғлаб олиб борайлик!

Мўл ҳосилни тезроқ йиғиб-териб олиш учун курашмоқдалар

Бўка районидаги Каганович номли колхоз пахтакорлари бу йил 1031 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 28 центнердан пахта ҳосили олиш учун курашмоқдалар. Колхозда етиштирилган мўл ҳосилнинг бир граммини ҳам нобуд қилмай йиғиб-териб олиб, давлатга топшириш учун социалистик мусобақа қизғин давом этмоқда.

Ўртоқ А. Усмонов бошлиқ 6-нчи бригада а'золари 55 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 29 центнердан ҳосил олиб, йиллик пахта тайёрлаш давлат планини 100,07 процент қилиб бажардилар. Бригада а'золари пландан ташқари яна ҳар гектардан 17 центнердан ҳосил топширишга қарор қилдилар. Шунингдек Ниёзов, А. Усмондиёров ўртоқлар бошлиқ бригада а'золари ҳам йиллик пахта тайёрлаш планини бажариш арафасида турибтилар.

Колхоз пахтакорлари 15 ноябрьгача пахта тайёрлаш йиллик планини ошириб бажариш ва кузги-қишки ишларни ҳам кучайтириб юбориш учун курашмоқдалар.

М. МУСУЛМОНОВ.

Республикамизнинг 30 йиллиги шарафига

Мирзачўл районидаги Сталин номли колхознинг Ҳ. Ҳожиматова бошлиқ бригада а'золари механизаторлар блан ҳамкорликда фидокорона меҳнат қилиб, пахтадан мўл ҳосил етиштирдилар. Улар йиғим-терим ишларини ҳам яхши уюштириб, бригадалар ўртасида намуна бўлаётирлар. Ўртоқ Р. Раҳмонқулова, Т. Сафарова, А. Синдорова каби ўнлаб теримчилар мавсумда 12 — 15 минг килограммдан пахта териш мажбуриятини олиб, ҳозир 7 — 8 минг килограммгача пахта тердилар.

Шунингдек, Шверник номли колхоз а'золари ҳам пахта йиғим-теримини муваффақиятли ўтказмоқдалар. С. Эшонқулов ва Д. Айтбоев ўртоқлар бошлиқ бригадалар пахта тайёрлашда олдинда бормоқдалар.

Ўртоқ Д. Айтбоев бошлиқ бригаданинг М. Усмонова бошлиқ звеноси пахта тайёрлаш планини 109 процент қилиб бажарди. Звено а'золари 26 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан яна 13 центнердан ҳосил йиғиб олишга аҳд қилдилар.

Колхознинг донгдор теримчиси М. Ирсалиева ўтган йили 11 тонна пахта терган эди. У, бу йил мавсумда 15 тонна пахта териш мажбуриятини олиб, кунига 90 — 100 килограммдан пахта термоқда. Шу кунгача у 9435 килограмм отбор ва биринчи сорт пахта териб хирмонга топширди. Унинг мусобақадошларидан С. Насриддинова, М. Мамажонова, Н. Мирзакаримова ўртоқлар ҳам мавсумда 12 — 15 минг килограммдан пахта териш мажбуриятини олиб, зўр ғайрат блан меҳнат қилмоқдалар. Колхоз а'золари етиштирилган мўл ҳосилни нобуд қилмасдан яқин фурсатда йиғиб-териб олиш учун курашмоқдалар.

Х. САГИЗОВ.

Ўртачирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозининг илғор теримчиси ўртоқ **Х. Исоқова** ҳар куни 130 килограммдан пахта териб, кунлик нормасини анча ошириб бажараётир.

М. Шевелев фотоси.

Оржоникидзе районидаги Пушкин номли колхознинг звено бошлиғи **Саври Йўлдошева** ҳар куни ўз нормасини ошириб бажармоқда. Мавсумда 5000 килограмм пахта терди.

Э. Душкин фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

„Коммунизм" колхозида пахта тайёрлаш кечиктирилмоқда

Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозида пахта йиғим-терим ишлари жуда суст бораётир. Бу колхоз график бўйича кунига йиллик планнинг 1,7 проценти миқдорида пахта топшириши керак бўлгани ҳолда, мавсум бошидан бери кунлик тайёрланган пахта бир процентдан ошмаётир. Шунинг учун колхоз йиллик планни ҳозиргача 63,8 процент бажарган, холос.

«Коммунизм» колхозининг пахта йиғим-теримида шунчалик кейинда қолиб келаётганлигининг сабаби қаерда? Бунинг сабаби шуки, колхоздаги мавжуд меҳнат резервлари теримга тўла жалб этилмаган. меҳнат тўғри уюштирилмаган, илғорлар тажрибаси кенг миқ'ёсда ёйилмаётир, оммавий-агитация ишлари бўш, социалистик мусобақа қизитилмаган.

Колхозда графикка мувофиқ пахта теримига 1158 киши ажратилган, лекин ҳақиқатда пахта тераётганларнинг сони анча кам. Шу жумладан 200 дан кўпроқ колхозчи мавсум бошидан бери теримга чиқмай келади. Кўпгина колхозчилар теримга мунтазам чиқмайдилар, чиққанда ҳам кунлик нормаларини бажармайдилар. Қисқаси колхозда интизом бўшашиб кетган. Шунинг учун ҳам Н. Бекматов, Т. Хусанова, А. Азизова каби бирқанча теримчилар ҳар куни кўпи блан 20—30 килограммдан пахта тераётирлар. У. Самандаров, Т. Тўйчиев А. Хонхўжаев ўртоқлар бошлиқ бригадаларда меҳнат интизоми, айниқса пасайиб кетган.

Меҳнат тўғри уюштирилмаганидан колхозда илғор иш методлари қўлланилмаётир. Колхознинг бирорта бригадасида ҳам соатли график жорий қилинмаган. Кўпчилик бригадаларда иш кунининг қат'ий тартиби йўқ. Шунинг учун теримчиларнинг ишга чиқиш ва ишдан қайтиш вақтлари назорат остига олинмаган.

Теримчиларнинг иш сифатига кам э'тибор берилмоқда. Бунинг натижасида терилмай қолган, чала терилган кўсакларни, эгатлар орасида тўкилиб қолган пахталарни кўплаб учратиш мумкин. Колхозда пахта нобудгарчилигига қарши кураш олиб борилмаётир.

Колхозда социалистик мусобақага етарли раҳбарлик қилинмаслиги, оммавий-агитация ишлари тузук йўлга қўйилмаганлиги учун илғорлар тажрибаси кенг оммалаштирилмаётир.

Дала шийпонларида тайёрланаётган умумий овқатнинг сифати паст, оммавий ишлар йўлга қўйилмаган. Шунинг учун колхозчилар дала шийпонида овқатланиб дам олишдан кўра, уйда дам олишни афзал кўрадилар. Бу эса иш кунининг унумини камайтираётир.

«Коммунизм» колхозида очилган пахта кўп. Агар бутун куч ҳамда воситалар тўла сафарбар қилинса, меҳнат тўғри уюштирилса, теримчилар ўртасида мустаҳкам интизом ўрнатилса, бу колхозда кунига йиллик планнинг камида бир проценти миқдорида пахта териб давлатга топшириш учун ҳамма имконият бор. Афсуски, колхоз раҳбарлари (раиси М. Исматов, партия ташкилотининг секретари И. Усмонов ўртоқлар) колхозда пахта теримини уюштиришга ўтакетган даражада мас'улиятсизлик блан қараб келмоқдалар. Агар иш, ҳозирги аҳволда давом эттирилса, колхозда пахта тайёрлаш планининг барбод бўлиши, кўп миқдор пахтанинг далада қолиб кетиши мумкин.

Янгийўл районининг партия ва совет ташкилотлари раҳбарлари колхозга тез-тез келиб турадилар. Уларнинг кўпгина вакиллари ҳам колхозда айланишиб юриптилар. Лекин раҳбарлар фақат сводкани кўриб текширадилар, аммо даладаги ҳақиқий аҳволни билишга қизиқмайдилар.

«Коммунизм» колхози Янгийўлда йирик ва юқори ҳосилли колхозларнинг биридир. Район ташкилотлари буни э'тиборга олишлари, колхозда пахта йиғим-теримини тезлатишга эришиш учун тезда амалий чоралар кўришлари керак.

Қ. ҲИКМАТОВ,
Р. ҚОСИМОВА.

„АГАРДА..."

Об-ҳавонинг жуда қулай ва иссиқ кунлари ўтиб кетди. Ёғингарчилик бошланиб, пахталар сушилкага тушадиган бўлиб қолди. Пахта йиғим-теримини бир довон деб фараз қилсак, мана шу довоннинг энг чўққисига чиқадиган қийин давр бошланди. Шундай кунлар келишини ҳисобга олиб иш кўрган кишилар қийин аҳволга тушиб қолмаётирлар. Лекин қўл учида, наридан бери иш қилиб «тайёрмиз» деб юрган кишиларнинг сирлари биринчи ёмғир тушиши блан очилиб қолди. Мана шундай кишилар шу кунларда шартли гапирадиган бўлиб қолдилар. Ба'зи колхоз раисларидан: «пахта териш, қуритиш ва давлатга топшириш сур'ати ошадими?» деб сўрасангиз, улар: «агарда одамлар ишга тўла чиқса, агарда сушилкалар бир ме'ёрда ишлаб турса, агарда об-ҳаво яхши бўлиб турса... агарда у бўлса, агарда бу бўлса...» деб агар-магарларни маржон қилиб ташлайдилар.

Верхне-волинск районидаги Ленин номли колхозда йиллик пахта тайёрлаш плани энди 75,6 процентга етди. Бу колхоз 7 ва 8 ноябрь кунлари қўлда 3 процентга яқин пахта бўлгани ҳолда давлатга бир грамм ҳам пахта топширмади. 3 та газ сушилкадан 2 таси тайёр бўлгани ҳолда кўмир тайёрланмагани сабабли битта ҳам сушилка ишламади. Мободо колхоз раиси Облобеков блан суҳбатлашиб қолгудай бўлсангиз, агар-агарлар турна қатор бўлади.

Куйбишев номли колхоз районнинг йирик ва юқори ҳосилли колхозларидан бири. Бу колхоз пахта тайёрлашда ҳамма колхозлардан олдинда боради. Аммо шу колхознинг пахта тайёрлаш планини 115 процент қилиб бажарган 11-нчи бригада бошлиғи Нишонбой Хамроев, ҳали пахта кўп бўлгани ҳолда, «планни бажардим», деб ишни йиғиштириб қўйди. Ба'зи кунлари 48 теримчидан 6—12 киши ишга чиқди. Ҳамроевнинг ўзи эса ишга бошчилик қилиш ўрнига далада қорасини ҳам кўрсатмади. Колхоз правлениеси мағрурланиб кетган Ҳамроевга нисбатан колхоз Уставига мувофиқ чора кўриб тўғри иш қилди.

Энгельс номли колхоз пахта планини бажаришда орқада қолмоқда. 8 ноябрьда колхозда 10 тоннадан ортиқ терилган пахта бўлгани ҳолда давлатга 400 килограмм пахта топширилди. 2 та газ сушилка ишга туширилмади. Башарти колхоз раҳбарларидан (раиси Бобожонов, райком вакили — 2-нчи МТС партия ташкилотининг секретари Шарипов ўртоқлар) нега шундай бўлди деб сўрасангиз, «агар ремень бўлганида сушулкалар юриб кетар эди» деябошлайдилар. Ваҳоланки, райондаги хўжалик магазинида сушилка учун махсус ременьлар (тасмалар) етарли миқдорда келтириб қўйилган. Кўп колхозлар 50 — 60 метрдан ремень олиб кетганлар. Аммо, Энгельс номли колхознинг омбор мудири Эгамбердиев 6 ноябрьда сушилкага ремень олиш учун атайлаб келиб, район марказида кечгача бекор юриб, қайтиб кетди. 2 сушилка эса ишга туширилмади. Эгамбердиевдан, нега ремень олиб келмадингиз, деб сўрасангиз дарҳол «бўлганда олиб келмасмидим» деб дудмол жавоб беради.

Свердлов номли колхозда 2 та газ сушилка, катта пахта саройи бор. Бу сушилкалар ишга солинса суткасига бемалол 20 тонна пахта қуритиш мумкин. Сушилкаларнинг сеткаси эскириб, тешилиб қолган, олмоштириш лозим. Олмоштириш учун келтириб қўйилган тайёр сетка ҳам бор. Шундай бўлгани ҳолда сушилкага навбатчи этиб тайинланган колхоз омборчиси Аҳроров, бригада бошлиғи Зоҳидов ўртоқлар сеткани олмоштиришга ҳаракат қилмадилар. «Агарда уста бўлса тузатар эди» деб ўтираверганлар. Колхоздаги устани чақириб келмаганлар. Колхоз раиси ўртоқ Ирсинбетов ҳозирги пайтда энг зарур бўлган сушилка хўжалигига раҳбарлик қилишни унитиб қўймоқда. У, бу ишга озгина бўлса ҳам ташаббус кўрсатаолмайдиган кишиларни тайинлаб қўйган.

Биринчи МТС директори Алимбек Холбеков, МТСнинг бош агрономи Бегимқулов ўртоқлар ҳам шу кунларда шартли гапирадиган бўлиб қолдилар. Улар ўзларининг нўноқликларини «агар-агарлар» блан хаспўшлашга уринаётирлар. МТС раҳбарлари сушилкада ишлайдиган тракторчиларнинг сменаларини белгилаб қўйиш уёқда турсин, бу ҳақда ўйлаб ҳам кўрмаганлар. Сушилкаларга қўйилган тракторларнинг нормал ишлашини та'минлаш тадбирларини амалга оширмаганлар. МТС директори Холбековдан:

— Тракторлар бузилиб қолса нима қиласиз, бошқа тракторлар блан олмоштириш қандай бўлади? — деб сўрасангиз.

— Юқоридан қоғоз бўлмагунча ҳечнима қилаолмайман.

— Юқоридан қоғоз бўлмасачи?

— Агарда юқоридан қоғоз бўлмаса нима қилардик...

Бундай мужмаллик, ноаниқлик МТСнинг бошқа ишларида ҳам содир бўлмоқда.

Ҳозир қолган пахта ҳосилини йиғиб-териб олиш ишини кузги шудгор ва янги ерларни ўзлаштириш, шўр ерларни ювиш ишлари блан боғлаб олиб бориш зарур. 1955 йил мўл ҳосили учун замин ҳозирлаш лозим. Броқ, МТСда ҳайдов тракторларини ремонтдан чиқариш иши кечиктириб юборилмоқда. 27 ҳайдов тракторидан энди 9 таси ремонтдан чиқарилди. Колхозларга юборилган тракторларнинг кўпи ишга тушмаган. Ҳозиргача 150 гектар қўриқ ер ва 200 гектар сабзавотдан бўшаган ер ҳайдалди, холос. Бир гектар ҳам пахта майдони ҳайдалмади. Ғўзапояни юлиш учун энди 8 тракторга карчевка осилган. МТС раҳбарлари колхозларда ишни ташкил этишга раҳбарлик қилиш блан кузги шудгор учун ер тайёрлаш тадбирларини кўрмаётирлар. «Агарда колхозлар ер тайёрлаб берганларида эди, ишимиз юришиб кетар эди» деб ўлтирибтилар. Ғўзапояси юлинадиган тайёр ерлар кўп, нимага карчевкалар ишламайди дейилса, МТС директори Холбоев «агарда кўсаги терилганда эди...» деб, яна «агар»ни пеш қилади. «Кўсаги терилиб олинган ерларчи», десангиз, «агарда акт тузилмаса бўлмайди» дейди. Мана шундай баҳоналар блан «Победа» колхозининг 1-нчи, 11-нчи ва 12-нчи бригадаларида бўлган 50 гектар ердаги ғўзапоялар карчевка қилинмаётир. Тракторчилар бекор юрипти. Бригада механиги Дуденко ишни ташкил этолмаётир. Унинг ўзи ҳам шу кунларда колхозда камдан-кам кўринади. Шунинг натижасида айрим тракторчилар сушилкада сменасиз 2—3 суткалаб ишлашга мажбур бўлмоқдалар.

Бу йил Верхне-волинск районида 6000 гектар бўз ерлар ўзлаштирилиши, шўр ерларга яхоб берилиб ювилиши лозим. Бу муҳим иш ҳам 1-нчи ва 2-нчи МТСнинг айби блан орқага суриб юборилмоқда. Ҳали 3000 гектардан ошиқроқ қўриқ ерларни ҳайдашга киришилмаган. Об-ҳаво яхши бўлган вақтларда МТС раҳбарлари «Агарда бир ёмғир ёғса ер юмшаб, ҳайдаш осон бўларди, унда ишлар ҳам юришиб кетарди» деб баҳона қилган эдилар. Ёмғир ёққандан кейин эса «агарда ердан нам қочса иш дуруст бўларди» демоқдалар. Холбеков каби кишилар қайси томонга ўтиб сўрасангиз «агарда» сўзини пеш қиладилар, бу сўзни қолқон қилиб олганлар.

Верхне-волинск районида пахта планини бажариш эмас, ҳатто ошириб бажариш имконияти бор. Областимизда учинчи ўринда бораётган бу район меҳнаткашларининг муваффақиятга эришишларини тиловчи газетхонларимиз уларга зўр ишонч блан қарамоқдалар. Аммо районнинг айрим колхозларида юз бераётган ўринсиз мағрурланиш, хотиржамлик кайфиятлари, уларда ҳозирги шароитга мослаб ишнинг тўғри ташкил этилмагани ишга халал бермоқда. «Агар-агарлар»ни пеш қилишдек зарарли кайфиятларга қаттиқ зарба берилмаслиги районда бўшашувчанликка олиб бормоқда.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

Кўрак машина блан терилмоқда

Тошкент областининг машина-трактор станциялари кўрак терадиган машиналарнинг биринчи группасини олдилар.

Чиноз, Октябрь ва Янгийўл районларининг механиклари очилмаган кўракларни машинада теришга киришдилар. Янги агрегатларнинг механик-ҳайдовчилари биринчи кунларданоқ жуда унумли ишламоқдалар. Масалан, Чиноз МТСининг тракторчилари Қорабой Эшмуҳамедов ва Пардабой Настанов ўртоқлар нормадаги 5 гектар ўрнига 6 гектар ердаги кўракни сифатли қилиб териб олмоқдалар. Чиноз пахтакорлари янги техникани ма'қуллаб, кўракни қўл блан териб олишдек оғир ишда механизмлардан фойдаланиш имкониятини берган бу хил янги машиналарга юксак баҳо бермоқдалар.

Октябрь ва Янгийўл районларидаги колхозларнинг далаларида ҳам кўрак терадиган машиналар унумли ишламоқда.

Машиналарда терилган кўрак қуритилгандан кейин далада одатдагича тозаланмоқда. (ЎзТАГ).

— Нечтамиз бўлмаса?

— Иккита машинамиз, денг, — Саврихон э'тироз билдирди.

— Ҳа, иккита машинамиз, сизлар қанчасиз?

— Биз элликбеш одаммиз-у, аммо одам бир марта этак бўшатганда машинангиз бункер бўшатиши керак.

— Ҳали ҳам бункер бўлмай нима бўшатаяпти?

— Бункер бўшатаётирку,—деди Аноропа, — лекин ишга биздан кеч чиқади.

Бригада механиги баланд, мустаҳкам гавдасини икки тиззасига энгаштирганча индайолмай қолди. Қизлар «энди қалайсан» дегандек жилмайиб унга қараб турар эдилар. Бошқалар ҳам ҳечнарса деяолмади. Алижон қизларнинг олдинги сафида ўтирган Лолахонга дамбадам кўз ташлар, у эса қизлар блан бригада механиги ўртасида кетган бахсдан лаззатланиб, тинч қулоқ солмоқда.

— Хўш, сен нима дейсан Турсунбой,— Иван Григорьевич механик-ҳайдовчидан сўради.

Турсунбой боядан бери хаёл суриб, алланималарни ўйлаб ўтирар эди. У ўтган йили қўшни колхозда пахта терганда қизиқ воқиа бўлган. Машина пахтани кўплаб тўкиб кетар, тўкилган пахтани териш учун анчагина ишчи кучи қўйилар эди. Далачилик бригадасининг бошлиғи анча қўпол одам экан. Дамбадам келиб, теримчиларга дўқ урар. Турсунбойга тегизиб пичинг қилар. Турсунбой ичидан зил кетар эди.

Бир куни жиккакгина қиз Турсунбойни гап блан роса боплади: машинага чиқиб олиб ҳайдашни билар экансизку, тўкилган пахта блан ишингиз бўлмас экан-да,—деди. Бу сўз Турсунбойнинг уёқ-буёғидан ўтиб кетди. Ҳатто у терим машинасида ишлашдан воз кечмоқчи ҳам бўлди. Лекин унинг бахтига бу йил машинанинг янги хили чиқди. У «ўша қизни энди бир кўрсам» деб юрар эди. Ҳозир қизларнинг гапи уни яна гангитиб қўйди.

— Тўғри айтишади, — деди бўшашган ҳолда Турсунбой, — мен кўпдан бери бир нарсани ўйлаб юраман. Машинани ҳам эрта азонда ишга туширадиган қилиб бўлмайдими!?

Иван Григорьевич Турсунбойга ма'иоли қилиб қараб, жиддий ўйлади: «Ҳақиқатан муҳим масалани ўртага ташлади».

— Гапинг жуда тўғри, — деди Иван Григорьевич, — лекин аста-секин сен айтганча бўлади.

Салимота Рамазонакага қараб жилмайди. У «кўрдингизми, буниси ҳам амалга ошади» деган ма'нони ифода этар эди. Теримчилар эгатларга таралдилар. Турсунбой машинасига миниб, ғўзалар орасида сузабошлади. Бригада механиги блан Назирака терим машинасининг кетидан кетдилар. Рамазонака сумкасини бўйнига осиб кетмоқчи бўлган эди. Алижон ундан «Нима янгиликлар бор» деб сўради кулиб.

— Бугун ҳеч қанақа янгилик йўқ. Кечаги янгиликни ўзингиз ҳам эшитгандирсиз.

Алижон Қосимов ҳақида билганларини Рамазонаканинг оғзидан яна эшитишга қизиқди.

— Хабарим бор, қочиб кетибди, деб эшитдиму нима учун эканлигини суриштирганим йўқ.

— Самарқанднинг аллақайси районида детдомнинг завхози бўлиб ишлаган вақтида банкадан пулни олган-у, шаталоқ отиб жўнаган экан. Кечаги одамлар илгари ҳам бир-икки келиб кетган эди, бир куни чойхонага кириб чой ҳам ичган. Унда Қосимов шаҳарга кетган эди. Мен «бу ернинг одамига ўхшамайди, кимникига келган меҳмон экан» деб ҳайрон бўлган эдим. Энди билсам...

— Улар келганда Қосимов қаерда ўтирган эди.

— Идорада экан. Чамаси деразадан кўриб қолиб танигану, секин олмазорга ўтиб, ўшанақаси зим бўлган.

— Оббо туллаге, — деди Алижон.

XXIII

Эрталаб ёғабошлаган ёмғир «тинар-тинар» блан тушга борганда яна зўрайди. Кеча кечки пайт терилган пахтани пунктга элтган автомашина ва аравалар гараж ва саройларга кирганича қайтиб чиқмади. Тонг саҳарда далага отланган чевар теримчилар зўр бўлса уч-тўрт этакдан пахта тергач, эгатта кираолмадилар. Терим машиналари эса турган жойидан қўзғатилмади.

Сентябрь ойи ичи ҳаводан бир томчи ёмғир томмаган эди. Кейинги ўн кун ичида саккизта пахта териш машинаси жуда унумли ишлади. Теримчилар энг юқори нормага етказиб пахта тердилар. Колхоз сўнгги кунларда 3 процентта етказиб пахта топшириб йиллик планини ярмидан ошириб қўйди. Алижон блан Лолахон бошлиқ звенолар сентябрьнинг охиридаёқ планларини тўлдириб, мажбурият ҳисобига анча пахта топширдилар. Колхознинг бошқа бригадаларидаги илғор звенолар ҳам планларини яқинлаштириб қўйганлар.

Бир варакайига ёққан ёмғир ҳаммани шошириб юборди. Об-ҳавонинг қандай келишини кўпинча тўғри тахмин қилучилар ҳисобдан адашиб қолди. Бригада, звено бошлиқлари аввалига парво қилмай теримни бўшаштирмасликни кўзладилар. Лекин ҳавонинг тинишига умид қолмагач, хирмонлардаги терилган пахтани шолчами, бўйрами ташлаб ёптиришди-да, теримчиларни эгатдан чиқаришга мажбур бўлишди.

Ҳамма бирин-кетин эгатлардан чиқиб шийпонга томон кетабошлади. Лолахон қаторнинг бошига етиб қолгани учун охирги тупдаги лўппак пахталарни кўзи қиймай ҳамон терар эди. Алижон бир паст қараб турди, ҳа деганда чиқавермагач, ёнига борди.

— Лолахон чиқинг, ёғиб кетдику.

Лолахон ялт этиб Алижонга қаради-да, яна терабошлади:

— Шу қаторни олиб чиқаман.

— Чиқинг ахир, сиз ҳам ёмғирда қолмоқчимисиз...

Лолахон бошини кўтариб Алижонга ма'нолик қилиб қаради:

— Ёмғирда қолсам нима қилипти?

— Йўқ, сизнинг ёмғирда ивишингизни мен... ҳечким хоҳламайди.

— Бошқаларнинг ёмғирда қолишини ким хоҳлаган экан, қизиқ гап,

— Қизиқ гап, шунақа, — деди Алижон, Лолахоннинг қўлини қисимдаги пахта аралаш ушлаб эгатдан чиқарди.

— Бўлди-бўлди, чиқаман, — Лолахон этагини ешиб, чаккасидаги тўзғиган соч толаларини тузатар экан «сиз тушуниб бўлмайдиган шунақа қизиқ гапларга уста бўлиб кетаяпсиз» деб қўйди.

Алижон дарҳол жавоб беролмай қолди, Лолахон шийпонга бурилиши блан, у, звенонинг хирмонига югурди. Қопланган пахтани очиқда қолдирмай, бригаданинг ёпиқ хирмонига ташитишга киришди. Колхозчиларга бир-бир орқалатиб, ўзи сўнгги қанорни тиклади-да, «қани Турсунбой» деди. Механик-ҳайдовчи машинаси ишламаса ҳам кетгуси келмай колхозчилар блан ўралашиб юрар эди.

— Менга орқалатақолинг.

— Йўқ, кўтараолмайсан.

Турсунбой қанорни кўтаришиб, машинасининг тумшуғига олишди. Сўнгра ҳимо блан Алижоннинг орқасига қўйди. Қанордаги пахта 80 — 100 килограмм келар эди. Алижон қанорни машинадан узиб олишда ўзининг эпкини блан қалқиб кетса ҳам бемалол кўтариб жўнади.

Бригада хирмонига йиғилган теримчиларнинг ба'зилари этагини бўйнига илганича, ба'зиси бўйнидан чиқариб, қўлида ушлаганича бўшашиб қоп-қанорларга чўққайишиб ўтириб олишган, дам ҳавога, дам бир-бирларига қарашадилар. Ҳамма иложсизликдан нима қилишга ҳайрон, зериккаңнамо ҳавсаласиз оғир нафас олар эди.

Алижон қанорни елкасидан ирғитиб пахта устига ташлади-да қизларга:

— Кетаверинглар, ёмғир ҳали-вери тинмайдиганга ўхшайди, — деди.

— Тинганда ҳам эгатга кириб бўлмайди, — Лолахон Алижоннинг сўзини қувватлади.

— Қуриб кетсин ёмғир ҳам, — деди Саврихон,—намунча шошмаса, кимнинг кўзи учиб турган экан.

Хуноб бўлиб ўтирган колхозчилар Саврихоннинг сўзига кулишдилар. Ҳечкимнинг кетгуси келмас эди.

— Савриға алам қилганча бор, — деди Лолахон, — ўзи ҳам бугун далага қоқ саҳарда чиққан. Мен блан кеча бахслашиб, 400 дан оширмоқчи эди

— Оширардим-да, сиз келгунча икки этак тўлдирган эдим.

— Нега мени чақирмадинг, барибир ёмғир ёғар экан...

— Ким билади, дейсиз, — Саврихон «ҳапсанимми» дегандек ҳавога қараб қўйди. — Каримани ҳам уйғотмадим. Ўзим ҳам роса қўрқдим. Ойим вақт эрта девдилар-а, ўшанда соат худди тўрт эканда, ҳали қарайман тонг отмайди, ҳали қарайман йўқ. Ғўза шитирласа, бир бало келаяптими деб, ҳаммаёққа аланглаб ўлдим. Бир вақт сиз келдингиз.

— Мен келганимда соат олти эди, — Лолахон Алижонга қаради, — бир паст туриб сиз кўриндингиз.

— Нега шунча эрта югурмасанг, Саври, — деди Алижон, — мен ҳаммадан олдин далага чиқдим, деб юрибман. Мендан кейин Анор опам келдилар.

— Ҳа, — деди кулиб Анор, — сизгача бир этак бўшатиб қўйган эдим.

— Оббо, сизе, бугун ҳам етқизмайман, деган экансиз-да.

— Гап етқизиш-етқизмасликда эмас, ука, илиқ-иссиқда, ёғин-чочинга қолмай териб олсак яхши бўларди-да. Энди бир иш икки бўлди.

— Тўғри айтасиз, — Алижон ҳавога қаради.

— Усти-устига ёғмай очилиб кетсаку хайр, бўлмаса лўппак пахта кам бўлиб, терим ҳақиқатан қийинлашади. — Лолахон ташвиши ортиб гапирар эди.

— Машина тўхтаб қоладиган бўлди, — Алижон Лолахонга, сўнгра Турсунбойга қаради. Турсунбой ҳам гапга аралашабошлади.

— Ёмғир белга тепди, агар шу кетишда бўлса, бугун тўрт тоннага етказмоқчи эдим.

— Бу ёғинникy билмайман-а,—Алижон, илжайиб механик-ҳайдовчининг елкасига қўлини қўйди,—шу ёмғирнинг ўзи блан беш-олти кун дам оладиган бўлдинг ука, агар усти-устига қуйса борми, машинанг блан катта отпускага чиқиб кетаверасан.

Колхозчилар хахолаб кулиб юборишди. Турсунбой қипқизариб кетди. У яккаш ҳавога қарар эди. Ёмғир эса бир хилда майдалаб ёғмоқда. Эрталабки шахтидан зўраймаган бўлса ҳам ҳаммаёқ теккис нам тортган эди. Майда ёмғир қаерга тушса шу ерга сингмоқда. Оппоқ пахталарга тушган томчилар чаноқнинг тагига етмаган бўлса ҳам толаларни хила бўктирган. Очилмаган кўсакларни ювиб-ялаб ерга тушар эди. Лекин оқиш осмонда гўё ҳозир қуёш барқ уриб чиқадигандек туюларди.

— Ёришиб ёққан ёмғирдан қўрқ деган, — Салимота бош ирғиб қўйди, — қани, қизлар, юринглар.

Колхозчилар Салимотанинг сўзидан кейин-бирин-кетин туриб уйларига кетабошладилар. Алижон Лолахон блан катта йўлгача бирга чиқди. Боя эгат орасида Лолахон томонидан айтилган сўзлар зимдан қилинган гинами, ёки ҳазилми эканлигини англаб етолмаган Алижон шу ҳақда гап очмоқчи бўлса ҳам колхозчилар олдида ҳечнарса деяолмади. Биринчи бригададан келаётган машина тўхтаб, идора томонга кетадиган колхозчиларни солиб олди. Алижон Лолахонни қўлтиғидан кўтариб машинага чиқарди. Машинада Ғуломжон блан Меҳриой ҳам бор эди. Алижон машина узоқлагунча йўл устида турди-да, Бўзсув томонга бурилди.

XXIV

Колхозда пахта тайёрлаш сур'ати бирдан пасайиб кетди. Илгари кунига икки ярим-уч процент пахта берилаётган бўлса, бу рақам бир процентдан пастга тушиб қолди. Ёғингарчилик бўлиб турса ҳам очилган пахталарнинг бир қисми ярим-ёрти иш кунида териб олинди. Аммо хўл хирмонларга ёйилган пахта нам тортиб қуриши қийин бўлди, ҳамма бригада ва звеноларда сўкчаклар қилинди. Лекин қизиқ офтоб бўлмаганлиги учун пахтани сўкчакларга ёйишдан ҳечқандай фойда чиқмади. Шундай қилиб, терилган пахта кўплаб уюлиб қолаверди.

Қаттиқ ёғингарчилик бўлган бир куни, колхоз раисининг кабинетида активлар тўпланган эди. Одатда шундай кунларда, колхозчи — пахтакорлар қаёққа бош уришни билмай қоладилар. Қилай деса иш йўқ. Ҳарким ўзи блан бўлиб, эсга олинмаган борди-келди гаплар шунақа вақтда бирин-кетин ўртага ташланиб, ба'зан қизғин муҳокамага сабаб бўлади.

Мирзаев кейинги бешкунлик сводкани кўздан кечирар экан ўтган йилдагисига солиштириб, ўзича бир нималарни ўйламоқда. Кабинетнинг атрофида ўтирган бригада, звено бошлиқлари бир-бирлари блан ҳар тўғрида гаплашадилар. Шерматота ўртадаги столга кўкрагини тираб кулдондаги кийикнинг шохини силаб ўтирарди. Муҳаммаджонов блан Алижон диванга суянганча кўзларини тўғридаги деразага тиккан эдилар.

Қўшни кабинетдан счёт қоққан товушдан бошқа ҳечкимнинг овози эшитилмайди. Тунука томнинг тарновларидан отилиб тушаётган ёмғирнинг товуши айни пайтда жуда ёқимсиз эди.

— Шу аҳволда кетаверармикин, бу қандай бўлди, — Назирака қаттиқ керишиб, орқасига ярим ўгирилганча ташқарига қаради.

— Нима бўлар эди, пахтанинг офати,— Шокирака ўрнидан бир қўзғолиб тиззасини қимтиб чопонининг барини қистириб олди. Бошқа ҳечким сўзламади. Орадан бироз ўтгач, Шокирака Назиракага аста гапирабошлади:

— Азбаройи гаранг бўлганингдан кейин аллақайердаги хаёллар миянгга кириб-чиқиб кетар экан. Кечаси чойхонадан қайтиб не вақтгача уйқум келмай ётдим. Яккаш Рамазоннинг гапи эсимга тушади. Илгари ҳа деб ёмғир ёғавергач, қирқтакалнинг номини ёзиб, дарахтнинг шохига илиб қўйишарди. Рамазон блан алла вақтгача кал қидирсак денг.

— Заб қизиқ нарсани ўйлабсиз-да, — Назирака ўзини тўхтатаолмай пиқирлаб юборди. Ўтирганлар бригадир блан звено бошлиғи ўртасида нима қочириқ кетди, деб ўйлашиб қолди. Мирзаев ҳам кулгунинг сабабини билиш учун столдан кўзини олди. Шокирака Назиракага айтган гапи ўртага тушишини пайқаб ўнғайсизланди.

— Қирқдан нечтасини топдингиз?

— Оббо, Назирвойе, бир гапни айтса дарров овоза қилишми, шунақа!?

—Йўқ, —деди кулгудан ўзини тўхтатаолмаган Назирака, —шу блан бўладиган бўлса қутилиб қўяқолайлик дейман-да.

Ҳамманинг қизиқиши зўрайди. «Нима гап — нима гап» деб сўраша кетишди.

(ДАВОМИ БОР).

Гулистон районидаги Молотов номли колхоз 1953 йилда 10,5 миллион сўм даромад қилди. Колхоз правлениеси уй-жой, болалар боғчаси, молхона ва бошқа қурилишларга 2 миллион сўмдан ортиқ маблағ ажратган эди. Бу қурилишларнинг кўплари битказилиб, фойдаланишга топширилди. **Суратда:** колхозчилар учун қурилган икки квартирали уйларнинг ташқи томондан кўриниши.

Қ. Розиқов фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЧОРВА ҚИШЛОВИГА ПУХТА ТАЙЁРЛАНАЙЛИК

Илғор чорвадорлар қишловга пухта тайёргарлик кўрмоқдалар

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг сентябрь, февраль март ва июнь Пленумларининг тарихий қарорларида қишлоқ хўжалигини, шу жумладан жамоат чорвачилигини янада ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш программалари чизиб берилган.

Бекобод районидаги иккинчи «Далварзин» пахтачилик совхозининг ишчи ва хизматчилари КПСС Марказий Комитети Пленумлари қарорларини амалга ошира бориб, жамоат чорвачилигини ривожлантиришда ва унинг маҳсулдорлигини оширишда бирмунча ютуқларни қўлга киритдилар, чорва молларининг сонини анча кўпайтиришга эришдилар.

Совхознинг ишчи ва хизматчилари чорва молларининг сонини кўпайтиришда мавжуд имкониятлардан тўла фойдаланиб, чорва молларининг барча турлари бўйича йиллик планни ошириб бажардилар.

Совхозда чорвачиликнинг ривожлантирилиши натижасида давлатга хомашёни ўз вақтида етказиб бериш имконияти туғилди. Совхоз давлат мажбуриятини сут топшириш бўйича 103 процент, гўшт бўйича 103 процент, чўчқа гўшти бўйича 118 процент ва жун топшириш бўйича 100 процент қилиб бажаришга муваффақ бўлди.

Совхоз ишчилари қорамолларнинг сонини кўпайтириш блан бирга, уларнинг зотларини яхшилаб, маҳсулдорлигини ошириш чораларини ҳам кўрдилар. Бунинг учун зотли сигирларни иссиқ оғилда асраб, уларни яхши ва тўғри парвариш қилишлари туфайли сут маҳсулоти оширилди. Натижада совхоз фермасидаги сигирлардан ҳар куни планда кўрсатилганидан анча кўп сут соғиб олинмоқда. Бу соҳада илғор сигир соғувчилардан Анна Агафонова, П. Анисова ва А. Исломова ўртоқлар айниқса намуна кўрсатаётирлар. Совхозда ҳар куни сут соғиш нормаси ошириб бажарилмоқда.

Совхозда чорва молларини ем-хашак блан етарли миқдорда та'минлаш ишларига ҳам алоҳида э'тибор берилмоқда. Чорва моллари учун бу йил 1520 тонна хашак тайёрланди, бу ўтган йилга нисбатан 520 тонна кўпдир. Совхоз бўйича силос учун 22 гектар ерга маккажўхори экилиб, 220 тонна силос бостирилди.

Чорва молларини қишдан семиз ва соғлом олиб чиқиш учун совхоздаги битта қўйхона, 5 та отхона, 3 та сигирхона ва 2 та чўчқахона ўз вақтида ремонт қилиниб қўйилди. Бу йил янгидан 1 та сигирхона қурилмоқда.

Чорва маҳсулдорлигини оширишда ва уларни тарбиялашда айниқса сигир боқувчи ўртоқ Жўраев яхши ишламоқда. Ўртоқ Жўраев 90 та сигирдан 92 та бузоқ олишга эришди. От боқарлардан ўртоқ Ю. Тўхтаров 32 ўрнига 35 та қулин олиб, ўз мажбуриятини 109 процент бажарди.

Совхоз чорвадорлари учун маданий-маиший шароитлар тўла яратиб берилган. Чорвадорларга ҳар ойда пул ва натура авансларп тўланиб турилмоқда. Улар учун китоб, журнал ва газеталар ўз вақтида етказиб берилмоқда.

Совхознинг ишчи ва хизматчилари республикамизнинг 30 йиллик юбилейини қишлоқ хўжалигимизнинг асосий тармоқларидан бири бўлган жамоат чорвачилигини ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини ошириш блан кутиб олиш учун курашмоқдалар.

А. ШАЙХОВ,
Қ. САРИМСОҚОВ.

Чорва моллари қишловини намунали ўтказиш учун

Бўка район. Қорақўйли қишлоқ советидаги Усмон Юсупов номли колхоз правлениеси ва чорва ходимлари йилқичилик, қорамолчилик ва паррандачиликни ривожлантириш соҳасида катта ютуқларни қўлга киритмоқда. Колхоз планда белгиланган 320 ўрнига ҳозир 330 бош йилқига эга.

Колхознинг йилқилари кекса отбоқар Сулаймонота Турсунов бошчилигида яхши боқилиб асралаётир. Сулаймонота йилқиларни ёзда салқин ўтлоқларда боқиб, яхши парвариш қилиб семиртирди. У, 1954 йилда 60 биядан 52 бош қулин олди. Қулинларнинг ҳаммаси омон сақлаб қолинди.

Колхозда қорамоллар сони ҳам кўпайиб бораётир. Бу йил қорамолларнинг сони пландагидан ошиб кетди. Колхозда бу йил товуқ фермаси ҳам ташкил этилди. Ҳозир бу фермада 1000 дан ортиқ товуқ боқилмоқда. Колхоз давлатга тухум топшириш планини ҳам ошириб бажарди.

Колхозда чорва моли қишлайдиган бинолар барвақт ремонтдан чиқарилиб, тайёрлаб қўйилди. 150 бош от сиғадиган 2 та отхона қурилди. Отлар учун етарли миқдорда беда, бошқа моллар учун етарли миқдорда пичан, сомон ва бошқа хашаклар тайёрланиб, саройларга ташиб ғарамлаб қўйилди.

Қора моллар фермасининг мудири, Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг қатнашчиси коммунист Эшқул Ҳамраев виставкадан олган таасуротларини бутун чорва ходимларига батафсил ҳикоя қилиб берди.

Чорва ходимлари Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг кандидати деган ҳуқуқни сақлаб қолиш, чорва молларини қишда яхши асраш ва боқиш учун намунали тайёрланмоқдалар.

Я. ИСМАТОВ.

Узумчиликни ривожлантиришга етарли э'тибор берилмаётир

Паркент колхозларининг ишлабчиқаришида ғалла, чорва блан бир қаторда узумчилик ҳам катта роль ўйнайди. Паркенг боғларида ранг-баранг егилик, майиз ва винобоп узумлар етишади.

Паркент районида узумчиликни ривожлантириш тўғрисида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети 1953 йил октябрь ойида қарор қабул қилган эди. Броқ бу қарор тўла амалга оширилмаётир. Ўтган йили кузда 150 гектар ўрнига 3 гектаргина ток экилди. Парваришга э'тибор қилинмаганидан бултур кузда 75 гектар ток кесилмасдан, ёпилмасдан қолиб кетди. Натижада toклардан кам ҳосил олиниб, давлатга узум топшириш плани бажарилмасдан қолди. Бунинг сабаби шуки, колхозларда токчилик бригадалари мустаҳкамланмаган ва уларда меҳнат тўғри ташкил этилмаган. Масалан, район колхозларидаги 605 гектар токзорни ишлаш учун 32 ишлабчиқариш бригадаси ташкил этилиб, уларга 1068 киши бириктилган бўлса ҳам, уларнинг кўпгинаси колхознинг бошқа ишларида, бирқанчалари шахсий томорқаларида ишламоқдалар. Энг йирик боғдорчилик колхозлардан ҳисобланган Сталин номли, «Коммуна» колхозларида ток кесиш, кўмишнинг айни пайтида токчилик бригадаларига бириктилган кишиларнинг фақат 35—40 процентигина ишга чиқмоқда. Натижада ҳозиргача 50—60 процент токзор кесилиб кўмилди, холос.

Кўпинча токлар ўз рўдаси блан ёпилмоқда. Бу эса куз-қиш фаслларида ток рўдаларнинг тўкилишига, мол еб қўйишига сабаб бўлиши, натижада токларнинг усти очилиб қолиб, совуқ уриб кетиши мумкин. Токларни тупроқ блан кўмиш ҳақида агрономлар ва юқори ташкилотлар томонидан берилган кўрсатмалар бажарилмаётир.

Заркентдаги Ленин номли (раиси Э. Эгамов) Бошқизилсой қишлоқ советидаги Охунбобоев номли (раиси Ў. Оллоёров) колхозларида қаровсизликдан тагларп қотиб кетган, дарахтларга чирмашиб ёввойилашиб қолган токларни кўрасиз.

Сталин номли, Охунбобоев номли, Киров номли колхоз токзорларида эса токларни кесиш даврида зангларини кесиб олиб ўтин қилиш фактлари ҳам содир бўлмоқда.

Нега аҳвол шундай? Аввало МТС раҳбарлари, шу жумладан токчилик агрономи ўртоқ Михайлов боғдорчиликни ривожлантириш юзасидан колхозларга ёрдам бермаётир.

Яқинда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Паркентда боғдорчиликни ривожлантириш, токзорлар майдонини 1960 йилгача 3000 гектаргача кенгайтириш, ҳар гектар токзор ҳосилини 100 центнергача етказиш тўғрисида янги қарор қабул қилди. Бу қарор район ижрокоми сессиясида муҳокама қилинди. Шунинг блан гўё ҳамма иш битгандай бўлиб қолди. Амалда эса ҳозиргача ҳеч иш бошлангани йўқ.

Қисқаси Паркент районида токчиликни ривожлантириш соҳасидаги ишлар партия, ҳукуматимиз талаб этгандек яхши бормаётир. Токзорлар парвариши ачинарли аҳволда бўлгани ҳолда уни қат'ий тузатиш ўрнига, доклад эшитиш, қарор устига қарор чиқариш блан чегараланилмоқда.

Паркент район партия, совет ташкилотлари район узумчилигини ривожлантириш учун зарур тадбирларни амалга оширишлари, ҳозирги нуқсонларнинг тезда бартараф қилинишига эришувлари керак.

Ю. БОҲОДИРОВ.

БРАТИСЛАВАДА В. И. ЛЕНИН МУЗЕЙИ

ПРАГА, 11 ноябрь. (ТАСС). Бундан 10 ой илгари Братиславада очилган В. И. Ленин музейини Словакия меҳнаткашларидан жуда кўп киши келиб кўрмоқда. Шу вақт ичида музейни 30 мингдан кўпроқ киши келиб томоша қилди. Музейда кўпгина четэл делегациялари ҳам бўлди.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 37 йиллиги арафасида Братиславадаги В. И. Ленин музейи янги экспонатлар блан бойитилди. Музей ҳузурида ўқиш зали очилган.

Чехословакия-Совет дўстлиги ойлиги бошланганлиги муносабати блан музей Совет Иттифоқидаги коммунистик қурилишнинг муваффақиятларини, Совет Иттифоқи томонидан халқ демократияси мамлакатларига берилаётган қардошлик ёрдамини кўрсатувчи ва Совет Иттифоқининг тинчликсевар ташқи сиёсати ҳақида сўзлаб берувчи экспонатлар блан янада бойитилди.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ МИЛЛИЙ ҚАҲРАМОНЛАРИ ХОТИРАСИГА ЎРНАТИЛГАН МЕМОРИАЛ ЛАВҲАЛАР ОЧИЛДИ.

ПРАГА, 11 ноябрь. (ТАСС). Чехословакия телеграф агентлиги хабар беради: кеча — миллий қаҳрамон Ян Шверманнинг қаҳрамонларча вафот қилганига 10 йил тўлган кунда — Прагадаги Гора Витковда бўлган миллий-озодлик ёдгорлик-музейида Чехословакия республикасида социализм ғалабаси учун курашган Ян Шверма, Юлиус Фучик ва Густав Климент хотирасига ўрнатилган мемориал лавҳаларни очиш маросими бўлди. Мотам митингида Чехословакия Коммунистик партияси ва ҳукуматининг вакиллари — Антонин Запотоцкий, Вильям Широкий, Яромир Доланский, Зденик Фирлингер, Вацлав Копецкий, Людмила Янковцова, Чехословакия Коммунистик партияси Марказий комитетининг секретарьлари Иржи Гендрих ва Бруно Келер, касаба союзлари марказий советининг биринчи секретари Иозеф Тесла ва Чехословакия ёшлар союзи Марказий комитетининг биринчи секретари Милослав Вецкер ва бошқалар ҳозир бўлдилар.

АЛБАНИЯ БЕШЙИЛЛИГИНИНГ ТЎНҒИЧИ И. В. СТАЛИН НОМИДАГИ ТЎҚИМАЧИЛИК КОМБИНАТИДА

ТИРАНА, 11 ноябрь. (ТАСС). Бундан уч йил илгари Совет Иттифоқи ёрдами блан Тиранада қурилган тўқимачилик комбинати Албания бешйиллигининг тўнғич тўқимачилик корхонасидир. И. В. Сталин номидаги бу тўқимачилик комбинати мамлакатнинг энг йирик корхоналаридан бири бўлиб, Совет Иттифоқида ишлаб чиқарилган энг янги ускуналар блан та'минланган.

Комбинат коллективи совет мутахассисларининг ёрдами туфайли янги техникани ўзлаштириш соҳасида анча катта натижаларга эришди. Чунончи, илгари икки станокда ишлаб келган тўқувчи Эмина Зетим ҳозирги вақтда 12 станокда ишламоқда; тўқувчилардан Муазес Салихай ва Эфтими Лео 16 станокда ишламоқдалар. Мастер ёрдамчиси Сафот Алуши 1951 йилда 8 станокка хизмат кўрсатиб келган бўлса, ҳозирги вақтда 48 станокка хизмат кўрсатмоқда.

Ишчиларнинг малакаси ошганлиги сабабли меҳнат унумини анча ошириш мумкин бўлди. Масалан, ўтган йил комбинат мамлакатга ундан илгари йиллардагига қараганда пахмоқ газламаларни 94 процент кўпроқ ишлаб берди. Тўқув фабрикасидаги бир станок 1953 йилда бир сменада 29 метр чит тўқиб берган бўлса, бу йил учинчи кварталда бир сменада 34 метр чит тўқиб берди.

Комбинат ҳузурида очилган тўқимачилик техникуми уч йил мобайнида 2 мингдан кўпроқ кишини малакали мутахассис қилиб тайёрлаб чиқарди. Бундан ташқари, ишчиларга малака берадиган ва уларнинг малакасини оширадиган курслар очилган. Шу курсларни ҳар йил 1200 га яқин киши тамомлаб чиқмоқда.

Ишчи ва хизматчиларнинг маданий-маиший шароитини яхшилашга жуда катта э'тибор берилмоқда. Улар учун янги уй-жой бинолари қурилди, клуб, касалхона, болалар яслилари, болалар боғчаси, магазинлар очилди ва ҳоқазо. Шу йилнинг ўзидагина қурилиш эҳтиёжларига 30 миллион лек пул сарфланди.

Комбинат коллективи мамлакат озод қилинганига 10 йил тўлиши муносабати блан яқинда бўладиган байрамни муносиб кутиб олишга тайёрланмоқда. Корхонада бу йилги планни муддатидан олдин бажариш учун, меҳнат унумини ошириш ва маҳсулот сифатини янада яхшилаш учун меҳнат мусобақаси кенгайиб бормоқда.

ЛИВАНГА БОРГАН СОВЕТ СПОРТ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ А'ЗОЛАРИ МУКОФОТЛАНДИ

БАЙРУТ, 11 ноябрь. (ТАСС). Бугун Ливан республикасининг президенти Комил Шамун совет «Торпедо» жамияти футболчилари спорт делегациясининг раҳбари Зайцевни ва делегация раҳбарининг ўринбосари Горшковни «Ливан кедри» деган миллий орден блан мукофотлади.

Президент Ливан орденларини шахсан ўзи топшириб, бундай деди: Мен сизларни мукофотлашим блан, Ливанга келган совет футболчиларини мукофотлаган бўламан. Биз ҳар спорт мавсумида совет спорт командаларининг Ливанга келишларини истаймиз.

Орденлар топширилган вақтда СССРнинг Ливандаги вакили В. А. Беляев ҳозир бўлди.

БМТ Бош Ассамблеясининг тўққизинчи сессияси

СИЁСИЙ ҚОМИТЕТДА

НЬЮ-ЙОРК, 11 ноябрь. (**ТАСС махсус мухбири**). Кеча Сиёсий комитетнинг эрталабки мажлисида атом қувватидан тинч мақсадларда фойдаланиш масаласи юзасидан умумий дискуссия давом этди. Бу мажлисда сўзга чиққан Жанубий Африка Иттифоқи, Филиппин, Янги Зеландия ва Австралия вакиллари атом қувватидан тинч мақсадларда фойдаланиш юзасидан халқаро агентлик тузиш ва атомчи олимларнинг махсус техника конференциясини чақириш идеясини қувватлаб гапирдилар.

Жанубий Африка Иттифоқи делегати атом қуватидан тинч мақсадларда фойдаланиш масаласи юзасидан АҚШ блан СССР ўртасида олиб борилган музокаралар ҳозирча ижобий натижаларга олиб келмаганлиги муносабати блан таассуф изҳор қилди. Лекин бу фактга, деди Жанубий Африка Иттифоқи вакили, қат'ий натижа деб қарамасдан, балки масалага эҳтиёткорлик блан муносабатда бўлинаётганлигини кўрсатувчи далил деб қараш керак. У, ҳамма манфаатдор давлатларни муҳокама қилинаётган масала юзасидан умумий битимга келишга чақирди.

Филиппин вакили Ромуло атом қувватидан тинч мақсадларда фойдаланиш соҳасидаги ҳамма ишларни Бирлашган Миллатлар Ташкилоти блан мумкин қадар яқин алоқа боғлаган ҳолда олиб бориш зарурлигини уқтириб ўтди.

Филиппин делегати ўз нутқида М. З. Сабуровнинг 1954 йил 6 ноябрьдаги тантанали мажлисда сўзлаган нутқида атом қувватидан СССРнинг тинч мақсадларда фойдаланиш ишида эришган муваффақиятлари ҳақидаги, жумладан СССРда атом қуввати блан ишловчи дун'ёда биринчи электростанция ишга туширилганлиги ҳақида айтган сўзларини келтирди. Филиппин делегати, Совет Иттифоқи атом қувватидан тинч мақсадларда фойдаланиш ҳақидаги муҳокама қилинаётган планнинг амалга оширилишига ҳисса қўшади, деб умид билдирди.

Янги Зеландия вакили, ташкил қилинмоқчи бўлган халқаро агентликнинг вазифалари дастлабки даврда, амалий мулоҳазаларни э'тиборга олиб, кичикроқ доирада бўлиши — информацияларни олмашиб туришдан, мутахассислар тайёрлашдан, кейинроқ эса илмий мақсадлар учун атом реакторлари қуришдан иборат бўлмоғи лозим, деди.

Муҳокама қилинаётган масала юзасидан илгари сўзлаган вакилларнинг кўпчилигидек, кечаги мажлисда сўзга чиққан делегатлар ҳам атом қувватидан тинч мақсадларда фойдаланишнинг кўпайиши ялпи қирғин қуролини ишлаб чиқариш тақиқланмаган тақдирда мазкур қуролни ишлаб чиқаришнинг кўпайишига қарши гарантия бўлиб хизмат қилаолмаслиги ҳақида индамай ўтдилар.

* * *

НЬЮ-ЙОРК, 12 ноябрь. (ТАСС). Сиёсий комитетнинг кеча кундузги мажлисида атом қувватидан тинч мақсадларда фойдаланиш ҳақидаги масала юзасидан умумий дискуссия давом этди. Дискуссияда сўзга чиққан Дания, Венесуэла ва Коста-Рика вакиллари етти мамлакат таклиф этган резолюция проектини ёқлаб овоз беражакларини айтдилар.

Дания вакили Андерсен бу резолюция проектида қурол-яроғларни камайтириш ва атом қуролини тақиқлаш проблемаси тилга олинмаганлигини та'кидлаб ўтди ва ўз мамлакатининг ҳукумати ҳамда халқи ана шу проблеманинг ҳал этилишини табриклажагини айтди. Шу блан бирга, Дания вакили атом қувватидан тинч мақсадларда фойдаланиш иши блан шуғулланучи махсус органнинг қуролсизланиш ҳақидаги масала ҳал этилишини кутиб турмасдан тезроқ тузилишини ёқлаб гапирди, чунки, унинг айтишича, қуролсизланиш масаласининг ҳал этилиши кўп вақт талаб қилади. Бу мажлисда гоминданчи ҳам гапирди.

ЮРИДИК ҚОМИТЕТДА

НЬЮ-ЙОРК, 12 ноябрь. (ТАСС). Юридик комитет агрессия тушунчасини та'рифлаб бериш ҳақидаги масалани муҳокама қилиб бўлди. Комитет 3 овозга қарши (АҚШ ва бошқалар) 33 овоз блан (СССР, Франция ва бошқалар) махсус комитет тузиш ҳақидаги қарорни қабул қилди, чунки турли мамлакатларнинг бу масала муҳокама қилинган вақтда баён қилган фикрларни мувофиқлаштириш зарурлиги аниқланди. Бу қарор овозга қўйилганда 14 делегация (Англия ва бошқалар) бетараф қолди. Комитет Бош Ассамблеянинг шу сессиясида айтилган мулоҳазаларни ва тақдим этилган резолюция проектларини ҳамда уларга тақдим этилган тузатишларни назарга олиб, доклад тайёрлаши ва «агрессия» тушунчасини та'рифлаб бериш проектини тайёрлаши ҳамда уларни БМТ Бош Ассамблеясининг 1956 йилда бўладиган 11-нчи сессиясига тақдим этиши лозим.

Софияда совет колхозларининг муваффақиятларига бағишланган фотовиставка

СОФИЯ, 11 ноябрь. (ТАСС). Болгария телеграф агентлиги хабар беради: Қишлоқ ва ўрмон хўжалиги ходимлари касаба союзи Марказий комитетининг ташаббуси блан Софияда Совет Иттифоқидаги колхоз қурилишининг муваффақиятларига бағишланган виставка очилди.

Виставка яқинда Совет Иттифоқига бориб келган Болгария касаба союз делегацияси танлаб олган фоторасмлардан иборат. Виставка меҳнаткашларни ғоят қизиқтирмоқда. Бу виставка мамлакатнинг бирқанча округ марказларида ҳам кўрсатилади.

АҚШ штаб бошлиқлари бирлашган группасининг раиси ва денгиз министри Туркияга келдилар

АНҚАРА, 11 ноябрь. (ТАСС). Анатолий телеграф агентлигининг хабар беришига қараганда, АҚШ штаб бошлиқлари бирлашган группасининг раиси Рэдфорд ва АҚШ денгиз министри Томас кеча Анқарага келганлар.

Анқарада чиқадиган «Оқшом постаси» газетасининг хабар беришига қараганда, Томас томонидан Анқарада олиб бориладиган музокараларга катта аҳамият берилмоқда. Искандарундаги ҳарбий-денгиз базасини кучайтириш ва шу базани «бевосита Шимолий Атлантик иттифоқи ҳарбий-денгиз кучлари ихтиёрига» ўтказиш масаласи музокараларда асосий тема бўлади. Бундан ташқари, Америка ёрдами ҳисобига 1955 йилда бериладиган ҳарбий кемалар блан Туркия ҳарбий-денгиз флотини кучайтириш масаласи ҳам муҳокама қилинади.

Гоминданчи жосуслар устидан ҳукм чиқарилди

ПЕКИН, 11 ноябрь. (ТАСС). Синьхуа агентлигининг мухбири Фучжоудан хабар беради: Фуцзянь вилоятининг халқ суди Хитой Халқ Республикасида ҳархил разведка ма'лумотлари тўплаган ва диверсия ишлари блан шуғулланган 26 та америка чанкайшичи агентнинг ишини кўриб бўлди. Бу агентлар Фуцзянь вилояти жамоат хавфсизлиги органлари томонидан қирғоқ районларида ушланган эди. Улардан 12 таси ўлим жазосига, 12 таси турли жазога ҳукм қилинди, унчалик муҳим ўрин тутмаган иккитаси афв қилинди ва озод этилди.

ДАНИЯ ИШЧИЛАР ДЕЛЕГАЦИЯСИ А'ЗОЛАРИНИНГ СОВЕТ ИТТИФОҚИГА ҚИЛГАН САФАРЛАРИ ҲАҚИДА АЙТГАНЛАРИ

КОПЕНГАГЕН, 11 ноябрь, (ТАСС). Дания ишчилар делегацияси кеча Совет Иттифоқидан Копенгагенга қайтиб келди. Делегация раҳбари ёғ саноати касаба союзининг раиси Лауритс Педерсен матбуот конференциясида сўзга чиқиб, делегация а'золарининг ҳаммаси Совет Иттифоқига қилган сафарларидан ниҳоят даражада кучли таассурот олганликларини айтди.

Труба ётқизувчилар касаба союзининг раиси Лауритс Вормслев-Ольсен СССРда қурилиш техникаси юксак даражада эканлигини ва қурилиш ишлари жуда кенг авж олиб кетганлигини гапириб берди.

Эсберг шаҳри бўёқчилар касаба союзининг раиси Херберт Матисенда Совет Иттифоқида болалар тўғрисида қилинаётган ғамхўрлик айниқса катта таассурот қолдирган

Хитойда янги тўқимачилик корхоналари қурилмоқда

ПЕКИН, 11 ноябрь. (ТАСС). Хитой халқи оғир индустрияни ривожлантиришга ўзининг асосий э'тиборини бериш блан бирга, енгил саноатни ва, жумладан, тўқимачилик саноатини ҳам тез сур'атлар блан ривожлантирмоқда. Халқ ҳокимияти ўрнатилгандан бери Хитой Халқ Республикасида ўнлаб янги тўқимачилик корхоналари қурилиб ишга туширилди, тўқимачилик саноатининг янги марказлари вужудга келтирилди.

Тяньцзинда чиқадиган «Дагунбао» газетасининг хабар беришига қараганда, Пекинда, Шицзячжуанда, Чжэнчжоуда ва Сианьда 4 та катта тўқимачилик фабрикаси қурилмоқда. Ҳозирги вақтда шу фабрикаларда ускуналар ўрнатилмоқда ва улар келгуси йилнинг бошида ишга туширилади. Шу корхоналарнинг ҳаммаси Хитойнинг ўзида ишлаб чиқарилган ускуналар блан та'минланади.

Келгуси йилда, деб ёзади «Дагунбао» газетаси, Хитойда янги тўқимачилик корхоналари қуриш ишлари янада кенгайтирилади. Пекинда, Шицзячжуанда, Чженчжоуда ва Сианьда янада ҳам каттароқ 4 та фабрика қурилабошлайди. Шу фабрикаларнинг ҳарқайсисида 100 мингта урчуқ ва 4 минг тўқув станоги ўрнатилади.

Ўрта Шарқда агрессив блок тузиш тўғрисида янги планлар

ТЕЛЬ АВИВ, 11 ноябрь. (ТАСС). «Давар» газетасининг Лондондаги мухбири берган хабарга қараганда, Туркия бош министрининг яқинда Мисрга бориши Яқин Шарқ «мудофаасини» ташкил қилиш масаласида Англия ва Америка позицияларининг «ўзгарган»лиги блан боғлиқдир. Газетанинг ёзишига қараганда, энди ғарб давлатлари Яқин Шарқдаги ба'зи мамлакатлар, айниқса Ироқ ва Туркия араб давлатлари иштирок қилиши лозим бўлган ташкилотни тузишда ҳамкорлик қилаётганликларини назарда тутиб, бу ишда «ташаббусни» Яқин Шарқ давлатларига бериб қўйишга уринмоқдалар.

Мухбирнинг ёзишича, Англия блан АҚШ Мендересни Мисрга боришга рағбатлантирмоқда, чунки ғарб мамлакатлари Мисрни ва бошқа араб давлатларини Яқин Шарқда тузилмоқчи бўлган блокда иштирок қилишнинг икки формасидан бирини танлаб олишга: ё Анқара-Карачи ҳарбий иттифоқига коллектив бўлиб қўшилишга ёки Туркия — Покистон пактининг филиали бўладиган янги ташкилот тузишга мажбур этмоқ учун давлатларга та'сир ўтказиш ниятидадирлар.

Об-ҳаво ма'лумоти

Тошкент об-ҳаво бюросининг ма'лумотига қараганда, бугун Тошкентда ҳаво бироз булут бўлиб туради, ёмғир ёғмайди. Температура 13—15 даража иссиқ бўлади.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТРЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 13/XI да **Қутлуғ қон**, 14/XI да кундуз **Алишер Навоий**, кечқурун **Отелло**.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТР БИНОСИДА — 15/XI да **«Ўзбекистон композиторлари»** деган темада **лекция-концерт**. Лектор — **М. Аҳмедов**. Концертда: Ўзбекистон давлат филармониясининг ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестри, дирижёр — **Саид Алиев**, Ўзбекистон ССР халқ артисти **Фотима Борухова**, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Камуна Исмоилова**, **Саттор Ярашев**, филармония ва Алишер Навоий номли театр солистлари қатнашади. Концерт кеч соат 8 яримда бошланади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Катта цирк томошалари**. Программада: **Совет цирки усталари**. Томоша кеч соат 8 да бошланади. Якшанба куни **3 марта** томоша кўрсатилади.

КИНОТЕАТРЛАРДА:

«РОДИНА», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ЁШ ГВАРДИЯ», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» — янги инглиз бадиий фильми **Жунгли**.

ТОШКЕНТ МОЛИЯ-ЭКОНОМИКА ИНСТИТУТИГА
қишки ёқиш мавсумига ёқувчи-кочегарлар
КЕРАК
Арпапоя кўча, Қиргул тупик, 10-нчи уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Тошкент область, шаҳар комитетлари, меҳнаткашлар депутатлари область ва шаҳар Советларининг органлари
Ўзбек тилида чиқадиган
„Тошкент Ҳақиқати“
ва рус тилида чиқадиган
„Ташкентская Правда“
НОМЛИ ОБЛАСТЬ ГАЗЕТАЛАРИГА
1955 йил учун
ОБУНА ҚАБУЛ ҚИЛИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Бу газеталар «Правда» газетасининг форматида 4 саҳифадан иборат бўлиб, ҳафтада 5 марта чиқади.

Ҳар газета учун обуна баҳоси:
1 ойга — 4 сўм 35 тийин.
3 ойга — 13 сўм —
6 ойга — 26 сўм —
12 ойга — 52 сўм —

Обуна «Союзпечать»нинг шаҳар ва район бўлимларида, алоқа конторалари, бўлимлари ва агентликларида, почтальонлар томонидан, шунингдек корхона, муассаса, қурилиш ва ўқув юртларидаги жамоат обуна вакиллари томонидан қабул қилинади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 34. **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия гурмуши бўлими — 136, Пропаганда бўлими — 157. Совет қурилиши бўлими — 132. Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими — 132, Хатлар бўлими — 132 Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими — 38142

Р 07994 «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № 1586